

Četvrtak, 22. januar 2004.

Svedok Hrvoje Šarinić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.08 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mi smo sledili sažetak, a ne izjavu. Sada dolazi na red jedan pasus koji bismo trebali da prođemo na privatnoj sednici.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na javnoj sednici.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, tabulator broj 4 ,dokaznog predmeta 641 je druga izjava ovog svedoka uvrštena o Pravilu 89(F) u kojoj on govori o presretnutim razgovorima kao i neki dokumenti o postojanju države Hrvatske. Prvo skrećem vašu pažnju na tabulator broj 5, to je jedna tabela u kojoj se nalaze sakupljeni komentari ovog svedoka o nekoliko presretnutih razgovora. Obično bi takvi dokumenti, u ovom trenutku, bili uvršteni samo za identifikaciju. Sud se seća da još uvek čekamo na jednog obaveštajnog svedoka kad je reč o presretnutim razgovorima. Tu smo, na žalost u rukama drugih. Ovde želim da skrenem vašu pažnju na komentare ovog svedoka koji idu uz transkript broj 4. Svedok ovde kaže da prepoznaje glas i da je to bila vrsta trake koju je on, ovakvu vrstu dokumenata je dobijao od Tuđmana. Zatim skrećemo vašu pažnju na razgovor broj 9 gde svedok kaže da prepoznaje ovaj presretnuti razgovor i to jedan od onih koje mu je Tuđman dao dan ili dva pošto je snimljen. I zatim razgovor broj 11, ista stvar, to mu je takođe

dao Tuđman u isto vreme, pa razgovor broj 14 gde on kaže: "Ovo je jedan od presretnutih razgovora koje sam ja primao u to vreme ili od Tuđmana ili direktno od obaveštajnih službi, jer sam u njemu imenovan". Prema tome, pozivam Sud da razmotre mogućnost da se ta četiri presretnuta razgovora koja sam upravo naveo uvedu ne samo za identifikaciju nego u potpunosti zbog ovih dodatnih iskaza koje sam sada ukratko ispričao. Ne bih želeo dalje da usporavam naš postupak, možda bismo to dalje mogli da utvrdimo i diskutujemo posle unakrsnog ispitivanja. Prema tome, na taj način smo vam sada dostavili sav materijal i sada smo u rukama Suda. U tabulatoru 20 naći ćete dokumente koji se odnose na drugu izjavu ovog svedoka po Pravilu 89(F), to su dokumenti koji se odnose na postojanje Hrvatske kao nezavisne države. Ti dokumenti zatim idu od tabulatora 20 do tabulatora 35. U tabulatoru 36 imamo jedan formalni dokument koji govori o tome na koji način su napravljeni transkripti presretnutih razgovora, kako su pregledani, ispravljani i to je izjava osobe koja je to učinila. Dakle, možda bismo mogli da se bavimo formalno gledano, dokaznim predmetima pri kraju svedočenja ovog svedoka. Ako se odlučimo za takav postupak, nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Biće neophodno da prođemo kroz sve ove dokumente ponovo da bi bili sigurni da su podneti odgovarajući dokumenti. Ja mislim da bi u jednom trenutku bilo poželjno da utvrdimo koji dokumenti mogu da se uvrste, a koji ne.

TUŽILAC NAJS: Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Gospodin Miloševiću, imate sada jedan sat da izvršite unakrsno ispitivanje i posle ćete da dobijete još vremena posle pauze. Budite sigurni da svedok može da shvati sve ono šta mu vi izlažete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam siguran da će svedok da shvati sve ono šta mu izlažem, gospodine Mej (May), ali recite koliko ćete mi dati vremena za ovog svedoka. Kao što vidite, juče je u glavnom ispitivanju imao celu sednicu i još pola sata. Prema tome, pošto uvodite po ovom vašem Pravilu 89(F) niz pisanih materijala, smatram da treba da mi date više vremena nego što ste juče govorili. Pomenuli ste dva sata i 15 minuta što je gotovo isto kao i ovo.

SUDIJA MEJ: Da, to je vreme koje vam stoji na raspolaganju, to je naša odluka. I prema tome, toga treba da se pridržavate. Ukoliko ne budete gubili vreme, ukoliko ga budete korisno koristili, onda ćemo možda da razmotrimo da vam se doda nešto malo vremena, ali u ovom trenutku, ovo je naša odluka koje morate da se pridržavate.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi u svakom trenutku možete da mi isključite mikrofon i to ne bi bio prvi put, gospodine Mej. Gospodine Šariniću, vi ste kao Tuđmanov najbliži saradnik, savetnik jedno vreme, premijer i šef službe, obaveštajne službe i tako dalje, bili učesnik u donošenju brojnih odluka, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio na raznim funkcijama koje ste nabrojili, što se tiče mojih odluka, i moje je djelovanje bilo ograničeno na jedan stanoviti broj, jedan stanoviti broj subjekata tako da ja nisam bio onaj koji je sudjelovao u svim odlukama ili bio prisutan tome, ali za ono gdje sam bio, tu se slažem sa onim što ste kazali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mnoge od tih odluka su uticale na događaje u regionu i aktivnosti hrvatskog rukovodstva, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Je li to mislite na odluke koje su donošene, koje, koje je predsednik Tuđman donosio?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim na odluke rukovodstva Republike Hrvatske u kojima ste vi učestvovali, u svim ovim visokim funkcijama koje ste obavljali.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio jedan od onih koji je sa predsednikom razgovarao i prisustvovao sam važnim sastancima na kojima su se donosile odluke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Je li tačno da kod vas u rukovodstvu uopšte nije postojala mogućnost opstajanja Jugoslavije, odnosno očuvanja Jugoslavije?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, to nije bilo tako. Vi jako dobro znate da je hrvatsko vođstvo kada je vidilo šta se događa, kada je vidilo da je opstruiran Ustav od 1974. godine i da se Jugoslavija praktički raspada, onda je

predsednik Tuđman u ime Hrvatske predložio jednu vrstu labilne konfederacije što je bilo sa vaše strane, ne samo sa vaše strane, odbijeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, pa vi znate da je čak i pre izbora, na osnivačkoj skupštini HDZ jedan od ciljeva koji je bio postavljen nezavisna Hrvatska.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja vam govorim o činjenicama, o onome što je bilo predloženo. U mnogim predizbornim kampanjama, vi jako dobro znate da se govori, ja bih rekao svega i svačega, ali razgovarajmo o činjenicama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću o činjenicama i da govorim, gospodine Šariniću, a i da postavljam pitanja o činjenicama, ali i to je činjenica, to što sam vas sad pitao. Nije valjda da ste vi u predizbornoj kampanji govorili sve i svašta, ono šta niste mislili?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja sam vam kazao da je Hrvatska predložila konfederativno uređenje Jugoslavije što nije bilo prihvaćeno i to je činjenica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uz objašnjenje da je to nekakva privremena faza osamostaljenja države na prostoru prethodne Jugoslavije i toga se valjda dobro sećate?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To je mislim vaša interpretacija, ja se zadržavam na onome šta sam kazao da bi u tim kritičnim trenucima raspada Jugoslavije, da bi to bio jedan prijedlog predsednika Tuđmana. Što bi se kasnije događalo, to bi se vidjelo ali, ponavljam, bila je predložena konfederacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije sporno da je to bila jedna od epizoda, ali ceo ovaj proces koji je vođen u rukovodstvu Hrvatske bila je vrlo čisto i jasno usmerenje, nezavisna Hrvatska i ukidanje Jugoslavije, je li to tako ili nije?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa slušajte, ako već o tome govorimo, onda prvi oni koji su rušili Jugoslaviju i to unilateralnim mjenjanjem ustava je bilo srpsko rukovodstvo i vi na čelu njega.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam kako smo to rušili Jugoslaviju mjenjanjem Ustava, ali evo, ići ćemo dalje. Recite mi, molim vas, koliko su

svi događaji nastali kao rezultat saradnje vašeg rukovodstva sa onim elementima evropske politike, mislim pre svega na Nemačku (Germany), koji su stajali iza rušenja Jugoslavije i podsticali rušenje Jugoslavije?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Mi smo, naravno, kao i vi imali kontakte sa međunarodnom zajednicom i ta međunarodna zajednica vidjevši što se zbiva je i ona sama dolazila i k vama i u Hrvatsku i tako dalje. Međutim, međunarodna zajednica nije na samom početku podržavala raspad Jugoslavije koji bi onda kako se govorilo bili Pandorina kutija za mnoge druge probleme. Ja ću vas samo podsjetiti da je onaj čovjek, ona osoba, onaj političar, koji se smatra velikim prijateljem Hrvatske, gospodin Genšer (Hans-Dietrich Genscher), dakle koji je bio ministar vanjskih poslova Njemačke, bio protiv toga. Onda su ga proglasili, pa i vi ste ga proglasili kao prijateljem Hrvatske i onoga koje bio za to da se Jugoslavija ruši i da Hrvatska dobije nezavisnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo da napravimo jednu malu epizodu, ekskurziju rekao bih u vezi s tim. 2. jula 1991. godine, znači mnogo pre priznanja Hrvatske i tako dalje događaja koji se događali tada, pošto ja ovde imam jednu hronologiju zvaničnu, pariski "Liberasion" (Liberation) piše da međunarodna zavera stoji iza slovenačkog i hrvatskog otcepljenja. Govori se da je isturena Austrija (Austria), da iza nje stoji Nemačka. Prema pisanju "Liberasiona", najnoviji potez Beča (Vienna) i Bona (Bonn) objašnjavaju se ponovnim jačanjem ideja o stvaranju germanskog uticaja u zemljama u centralnoj Evropi (Europe) u kojoj bi se kao okosnica našle Nemačka, Austrija i Slovenija. U pitanju je, dodaje list, nostalgija za Austrougarskom imperijom (Austro-Hungarian Empire) od pre Prvog svetskog rata. Sećate se toga?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne. Ja se toga ne sjećam, ali novine su pisale u to vrijeme, to je valjda analiza jednog novinara koji je verovatno bio subjektivan u tome. Ja ne mogu to uzeti kao jednu činjenicu jer takvih bi se članaka i takvih razmišljanja našlo i u drugim listovima i to ne samo u ovom smjeru kako vi kažete, nego i u suprotnom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' se sećate, gospodine Šariniću, da je ovde, kad je svedočio, na primer, predsedik Slovenije Kučan, potvrdio razgovor koji je imao s Mesićem, koji je snimala televizija gde je Mesić objašnjavao da je sa Genšerom i papom dogovarao rasturanje Jugoslavije, da su oni najviše pomogli? To je javno emitovano tada, to je bilo 1995. godine gde su oni objašnjavali koliko je ko doprineo da prestane da postoji Jugoslavija. Prema tome, to nije špekulacija novinara nego realnost.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja moram reći da ja te izjave predsednika Mesića ne znam za njih, to je prva stvar, a drugo, istina je da su Vatikan (Vatikan) i Njemačka prve priznale Hrvatsku i da je iza toga cijela Europska zajednica (European Community) koja su u to vrijeme bila dvanestorica takođe priznala, nekoliko, čak mislim manje od mjesec dana iza toga Hrvatsku, to je činjenica, je l'. Ali oni su valjda prije i od ostalih saznali da Jugoslavija, takva kakva je bila, ne može jednostavno opstati i cjeli onaj problem stvaranja Velike Srbije je bio već u napretku da nije se moglo verovati da se Jugoslavija može održati. Međutim, kao što rekoh na početku, predsjednik Tuđman je i pored toga da bi se izbjegao rat i žrtve preložio konfederativno uređenje Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, pa i maločas ste citirali da ste u nekom razgovoru izveštavali da nama lepe etikete o nekakvoj Velikoj Srbiji koja nikada nije bila naša politika. To imate čak i u svojim dokumentima. Prema tome, odakle vam čak ideja da je to bilo stvaranje nekave Velike Srbije?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa slušajte, stvaranje Velike Srbije, ja se jako čudim, da vi to negirate jer je to poznato *urbi et orbi*, kako se kaže, s jedne strane. S druge strane, vi znate da je to bio jedan proces povijesti koji datira još iz "Načertanija", koji datira još iz 1844. godine

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To smo čuli ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: I onda deklaracija SANU-a i tako dalje i tako dalje, dakle kada takvi ljudi u jednoj zemlji kao što je to Srbija, dakle intelektualci govore i planiraju tako nešto, onda mi je neverovatno da se i vi tako nečem čudite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste, verovatno pročitali ni "Načertanije", a ni tu ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa upravo vam mogu reći da sam čitao sada pred malo jednu knjigu od generala Milisava Sekulića "Knin je pao u Beogradu", gdje on u prvom dijelu govori o tim odnosima i govori baš o tome što se događalo, pa i spominje isto i problem Velike Srbije i ne zna se, je li ste vi to pročitali?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa nisam čitao knjige pojedinih generala, ali to nije bitno. Da bi bili efikasniji, ja ću ići po sasvim konkretnim pi-

tanjima. Molim vas, sećate se 40. sednice Velikog državnog veća Republike Hrvatske, 21. novembra 1991. godine. Tada je predsedavao Tuđman, pored njega i vas prisustvovali su i Mesić, Manolić, Šeparević, Sušak, i ostali, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Budući da vi imate dokumente, verovatno je da je to tako, ali prema, bilo je puno sastanaka, ja ne mogu locirati ovaj sastanak, pa budite ljubazni, pa mi kažite sadržaj tog sastanka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, preći ću odmah na to, te dokumente ste vi sastavili, te dokumente sa sastanaka sa Tuđmanom. Kad kažem vi, mislim vi, Mesić i ostali, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja ih nisam dostavljao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam ih dobio od suprotne strane, a dostavio ih je onda Mesić, ako ih vi niste dostavili.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne znam, to morate njega pitati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, sećate li se da ste tom prilikom diskutovali oko terminologije koju bi trebalo upotrebiti u finalnoj realizaciji projekta rušenja Jugoslavije, tako da je trebalo označavati JNA i srpsko rukovodstvo kao glavne krivce, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To je bilo, to je vjerovatno ako je to tako sročeno, to je bilo, ali to je u to vrijeme bila jedna situacija u kojoj se to moglo itekako zaključiti i konačno, bila je invazija, ako mogu reći, na Sloveniju i dakle, nije se mogli, i onda situacija koja je bila tada u Predsedništvu Jugoslavije je bila takva da se nije moglo zaključiti da će se dogoditi ono o čemu vi govorite i nije bilo teško zaključiti ko stoji iza toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa verovatno vam je poznat ...

SUDIJA MEJ: Zaustaviću vas za trenutak. Moramo da budemo fer i prema svedoku i prema optuženom. Mislim da je onda najbolje kad se već bavimo tim dokumentom, da nam Tužilaštvo dostavi kada se spominju ovi dokumenti, tako da onda svedok može da prati ono šta se ovde iznosi, i optuženi, dakle dok optuženi ovo iznosi, a takođe treba da da svedoku priliku da odgovori. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, gospodine Šariniću, da li se sećate da je Mesić trebao po njegovom podnošenju ostavke da se obrati Ujedinjenim nacijama (United Nations), da se objavi da prestaje da postoji Jugoslavija, Predsedništvo, parlament, institucije i tako dalje? Valjda se toga sećate?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Dobro, toga se u tom dokumentu ne sećam, ali to je onda bila jedna politika Hrvatske, i kada smo iscrpili sve mogućnosti, onda je u parlamentu, u Saboru Hrvatskom bilo objavljeno dakle da Hrvatska ide u svoju samostalnost i to je bio jedan akt da Hrvatska ide u svoju samostalnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, ja govorim o vašim aktivnostima na rasturanju Jugoslavije, je li tačno da je tom prilikom došlo do diskusije između Mesića i Tuđmana oko upotrebe terminologije, to jest da li je dovoljno reći samo "Jugoslavije više nema", da se ona jednostavno, to jest da je ona postala ilegalna organizacija za šta se zalagao Mesić, ili reći da ona i dalje postoji i da, ne onako kako je bila već da se poistovetila sa srpskim pučističkim rukovodstvom.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, takve se terminologije ne sećam, ja sam vam opisao jednu opću klimu koja je vladala, ali ako me za riječi hvatate za, za kratke rečenice, ja ne mogu rijeći da se toga sećam jer bi mi trebao taj dokument da ga pogledam pa da onda kažem apsolutno je li se sa tim slažem ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, to vam je zapisnik sa 40. sjednice Vrhovnog državnog vijeća Republike Hrvatske, sve vam čitam ovde kako ovde piše, održane 20. studenog ...

SUDIJA MEJ: Ne možete da se pozivate na stvari, a da se i drugima ne da prilika da se na to pozivaju. Dakle, šta ste rekli, koji je datum? 20. novembar 1991. godine. Da li imamo taj dokument, gospodine Najš?

TUŽILAC NAJŠ: Nismo ga još našli. Evo sad pokušavamo da ga nađemo. Ukoliko bi optuženi mogao da da malo više detalja, to bi bilo korisno.

SUDIJA MEJ: Koja je to strana?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, naslovna strana dokumenta nosi ERN 01510131, a ja citiram sad sa 01510046. Pa da ne bih gubio vreme dok gospodin Najs nađe dokument, ja sam sva ova dokumenta dobio od njih, nisam ih ja pribavio nego ih je hrvatsko rukovodstvo dostavilo vama, vi ste bili obavezni da ih date i meni. Kaže Stipe Mesić, čitam vam sa ove strane koja se završava sa 46: "Naime, mojom ostavkom praktično prestaje postojati Predsedništvo, prestaju sve savezne ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Da bi se na pravedan način pristupilo ovom problemu, Tužilaštvo mora da nađe taj dokument

TUŽILAC NAJS: Mi pokušavamo, ali ovde ima toliko puno materijala, mi ne možemo sve to da donesemo u sudnicu. Možda bi tokom pauze optuženi mogao da kaže gospođi Diklić (Diklich) koja dokumenta namerava da koristi, onda ćemo mi pokušati za drugu sednicu to da pribavimo.

SUDIJA MEJ: Mi nećemo da nastavimo na ovaj način. Optuženi može da postavlja pitanja. Ukoliko svedok ne može da odgovori bez dokumenta, onda neće moći da odgovori i na taj način ćemo da nastavimo. Izvolite, gospodine Miloševiću, molim vas, samo ukratko, tako da svi možemo da pratimo ono šta vi iznosite. A u međuvremenu ćemo da se potrudimo da nađemo taj dokument. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, valjda je svakome jasno u ovom brdu materijala koji ja dobijam, valjda je mnogo teže meni da pronalazim dokumenta i citiram nego gospodi s druge strane koji imaju čitav aparat za sobom. Pa ako nije dovoljno da citiram i dokument i stranicu i sve to drugo da bih mogao da se na njega pozovem, ja ne znam šta vi od mene tražite. Je l' vi kažete da ja nemam ...

SUDIJA MEJ: Slušajte, vi ste dobili ovu dokumentaciju, prema vama se pravedno postupa kad se radi o ovim stvarima i mi shvatamo da postoje poteškoće i problemi i kad se radi o vašoj strani, ali ne može da se očekuje od svedoka da nemajući dokument bude u stanju da odgovori na pitanje, a da ne može da se podseti na nešto šta se desilo pre više od 10 godina. Vi možete da postavljate pitanja svedoku, izvolite, postavljajte, videćemo kako će ovo dalje da teče. Molim vas da to uradite relativno sažeto, ne prebrzo, tako

da svjedok može da pokuša da odgovori na to, a u međuvremenu, mi i dalje tražimo taj dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam, gospodine Mej, da je obaveza ove strane koja izvodi svjedoka da mu da dokumenta koja je inače dala uz njega. Nije to moja obaveza. Dakle, Mesić kaže: "Prestaju sve savezne institucije, Parlament, Vlada" i tako dalje, "ja sam mislio da obavestim Ujedinjene nacije da je Jugoslavija izgubila legitimitet mojim odlaskom, da Armija postaje najveća paravojna organizacija, bez Vrhovne komande i da se u Ujedinjenim narodima ukine mesto Jugoslavije, da se prizna nova realnost" i tako dalje. O tome govori Mesić, toga se valjda sećate?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, sjećam se ja toga, ali situacija je bila takva da je bilo veoma lako i da je vjerovatno do toga i takvih izjava došlo. Naime nemojte zaboraviti da je u rotirajućem Predsjedništvu, dakle predsjednika u Predsjedništvu Jugoslavije, da se je šest mjeseci onemogućavalo i to baš vi i vaši ljudi, da gospodin Jović i tako dalje koji nisu dozvolili da Mesić preuzme mjesto predsjednika što je bilo apsolutno nelegalno. Dakle, kada je on to preuzeo, onda, jednostavno se u tom Predsjedništvu nije moglo ništa zaključivati i onda je Mesić otišao u Hrvatsku i u Hrvatskoj je doneta odluka da se Hrvatska izdvoji iz Jugoslavije, što je učinila i Slovenija istoga dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda kaže, pa vi znate da su članovi Predsedništva neki koji nisu glasali za Mesića da bude predsednik Predsedništva to učinili uz obrazloženje da je Mesić pre te kandidature izjavio da bude poslednji predsednik Jugoslavije. Pa vi se toga sećate ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa slušajte, pa dobro, ali tu se vi hvatate za riječ, tu je, tu je Mesić to rekao, jer je Jugoslavija propadala i svima je bilo jasno da je Jugoslavija propala, pa je on to u jednom figurativnom smislu to kazao, ali zbilja mislim da to nije, nije to važno. Važna je ona situacija koja je vladala u Jugoslaviji, a ne što je netko, pa bio to i gospodin Mesić rekao o tome da je on poslednji predsjednik Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda je to nevažno šta je budući predsjednik Predsedništva tako najavio svoju kandidaturu. O ke j evo, na 49 strani, Stipe Mesić kaže: "Jugoslavije više nema", za njim predsjednik, to je Tuđman, je l' tako, kaže: "Nema", Stipe Mesić kaže: "To ćemo složiti". Govori o tome kako će da se odnosi prema Jugoslaviji.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, časni Sude, ja se vama obraćam, sada ovdje je bio kao svjedok predsjednik Hrvatske Mesić, predsjednik Mesić, dakle, ovakva pitanja je trebalo postavljati njemu, a ja mislim ovdje nisam advokat od predsjednika Mesića nego mene čudi da se stalno citira Masića i njegove izjave da ja o tome moram davati svoje mišljenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bili ste prisutni, gospodine Šaraniću. Ja vam govorim o odnosu tog hrvatskog rukovodstva. Na tom istom sastanku, Josip Manolić ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste li o tome pitali Mesića kad je svjedočio?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O ovom stenogramu nisam, jer ga onda nisam ni imao. Kad je Mesić svjedočio, meni ništa od ovih stenograma nije bilo dostavljeno, a vi ste učesnik sastanka ...

SUDIJA MEJ: Nemojmo da gubimo više vreme na ovo. Pređite na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na ovom istom sastanku, predsjednik Manolić, je li tada on bio predsjednik vlade?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da, on je bio predsjednik vlade, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kaže na strani to je 052 sad, tog istog sastanka, kaže: "Sinoć sam imao razgovor sa potpredsjednikom kosovske, naše vlade, oni su obilazili i Tiranu (Tirana)" i tako dalje.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To ja ne mogu shvatiti da je rekao "naše vlade", to mi jednostavno nije ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako piše u transkriptu ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ma, tako piše, ali to mora biti ili tipfeler, kako može biti naša vlada na Kosovu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To sam hteo ja vas da pitam, pošto ste vi bili u toj saradnji, kaže: "Ipak mislim da su se složili na tom elementu i govori da su obilazili Tiranu i na tom segmentu da Kosovu treba pomoći, a sada se u tim partijama, u toj državi vrši radikalizacija koja će biti od tih partija radikalnija u zaštiti Kosova".

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja ću vam odgovoriti na to pitanje na jedan način ili ću vas podsjetiti na jedan sastanak između vas i mene i to je bilo 1998. godine gde, dakle tu preskačem namjerno sedam godina, gdje sam vam ja kazao da se mi nećemo miješati u vaše odnose sa Kosovom na šta ste mi odgovorili: "To je naš unutarnji problem i ja vam zahvaljujem na tome".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To i jeste naš unutrašnji problem, to je tačno, a drugo, juče ste govorili o tome da nam je ideja da imamo dvodomni parlament gde će u jednom domu biti zastupljeni predstavnici svih nacionalnosti koje žive na Kosovu, i Srba i Albanaca i Turaka i Roma i Muslimana, odnosno Goranaca, znači sve nacionalnosti koje žive na Kosovu u jednom od domova će biti ravnopravne. To je bila naša formula da se na jedan demokratski način uredi odnosi i uredi funkcionisanje organa na Kosovu. Da li se toga sećate ili ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste, jeste, jeste ali ne u ovom smislu u kojemu sada vi govorite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Dozvolite, kad ste to kazali, ja želim ipak obrazložiti. O Turcima i tako dalje, to ipak niste govorili u vrijeme to, nego ste govorili o dvodomnom parlamentu u kojemu će biti Albanci i Srbi na šta sam vam ja odgovorio da je to manje nego što su imali pravo prema Ustavu iz 1974. godine, na što ste mi vi odgovorili: "Pa to jeste, ali to je bila greška i koju mi nećemo dozvoliti, ma kolika cijena bila". A ja vas podsjećam, vas koji bolje to znate od mene da je tamo bilo 200.000 Srba i dva miliona Albanaca, dakle taj dvodomni parlament u kojemu nema nadglasavanja bi išao u korist Srba kojih je 10 puta manje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prvo, nisu vam tačne cifre, drugo, nismo o tome tako razgovarali, ali ono šta vi kažete u vezi s mojim stavom da je 1974. godina sigurno bila greška, to je sigurno tačno, jer to i jeste bio moj stav, a što se tiče dvodomnog parlamenta, pa o tome postoje dokumenta koja su predložena u to vreme. Prema tome, jasno je kako izgleda taj dvodomni parlament. Jedno veće se bira po principu "jedan čovek - jedan glas", znači tu nema apsolutno nikakve dvojbe, više Albanaca i mora ih onda biti više u parlamentu, a drugo veće je Veće nacionalnih zajednica gde

su sve nacionalne zajednice i Turci i Romi i Egipćani i svi ostali zastupljeni ravnopravno ...

SUDIJA MEJ: Moram ovo da prekinem, govorite predugo. To nije pravično prema svedoku. Ukoliko svedok želi nešto da kaže sada kao odgovor na ovo šta ste vi rekli, on to sada može da učini.

SVEDOK ŠARINIĆ: Ja ne sumnjam, ako vi kažete da ima dvodomnih, da ima pisanih dokumenata o tome, međutim u to vreme, kada smo se mi sastali i kada ste meni govorilo o tome, to niste elaborirali na ovaj način.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, da se vratimo na vaše aktivnosti iz tog vremena, dakle ja sam još uvek na toj sednici, sad sam na strani 54, Manolić, dakle predsednik vlade govori: "Mislim da je moguće da idemo u napad na čitavom ovom sektoru Zapadne Slavonije i da to počistimo, da se utvrđujemo tamo prema istoku". Dakle, vi govorite o čišćenju na tom sastanku.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Kada to govorite, ja ne znam koja je terminologija bila upotrijebljena ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam citirao tačno ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Dobro, molim vas, molim vas ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačno piše, možete proveriti u stenogramu.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Dobro, ali ako je to, onda vi tu naravno vršite aluziju na čišćenje u smislu genocida, što je apsolutno neprihvatljivo, jer vi znate da Hrvatska, u tim dramatičnim trenucima, nije posezala za time da Srbi odlaze nego vi morate znati da su planovi evakuacije Srba, pa bilo to u Zapadnoj Slavoniji, pa bilo to u južnom sektoru, bili napravljeni početkom 1993. godine, dakle dvije i pol godine prije nego je buknuła "Oluja", da su ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakvi planovi, ne razumem?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Planovi o evakuaciji stanovništva. To je srpska strana napravila te planove ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je napravila srpska strana planove?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Početkom 1993. godine i po tome ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1993. godine?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: 1993. godine.

prevodioci: Molimo govornike da se ne preklapaju

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, ja vam postavljam pitanja o vašem sastanku 1991. godine gde vaš predsjednik vlade kaže da treba očistiti, da treba ići u napade na Zapadnu Slavoniju i da treba očistiti.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je 1991. godina, sredina 1991. godine gde vi raspravljate na tom veću, Vrhovnom veću Hrvatske, o tome vas pitam.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Vojna akcija "Bljesak" ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na to ćemo doći kasnije. Ja govorim o vašem sastanku sredinom 1991. godine.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Molim, ako je to bilo čišćenje, ako je taj izraz bio upotrijebljen, ja ne verujem da je bio u takvom smislu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to ćete moći da pogledate kad nađete ovaj dokument odnosno kad vam nađu dokument, pa ćemo lako da, a niste mi odgovorili na ovo pitanje, pošto sam vam citirao ovo o Kosovu gde kažete da ste razgovarali sa našom vladom gde kaže: "Sa potpredsjednikom kosovske naše vlade i radikalizaciji" i tako dalje, o kakvoj je vašoj vladi o kojoj govori Manolić reč, recite mi?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja to ne mogu vam odgovoriti na to, ali ja znam da mi nikakve nismo imali odnose, niti političke ni strateške na Kosovu, i to je, ja tu rečenicu jednostavno ne razumem, jer naše aktivnosti u to vrijeme su jednostavno bile nepostojeće, praktično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na Kosovu?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Na Kosovu, tako da mi nismo imali nikakvu našu fantomsku vladu koja bi bila postavljena od Hrvatske na Kosovu, to je jednostavno nemoguće i tu sam rezolutan u tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, a recite mi molim vas, pošto se sad vraćamo na Hrvatsku, koliko su Srbi, kao konstitutivni narod koji ste izbacili iz ustava, uopšte imali izgleda na bilo koji način da učestvuju kao punopravni građani?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to što ste kazali, to ste vi puno puta kazali i ja to moram elaborirati, da smo mi izbacili iz ustava Srbe. Ja ću pokušati moju memoriju napeti pa vam kazati kako u izvorišnim osnovama hrvatskog Ustava to glasi. To glasi otprilike, nemojte me za riječ hvatati: "Hrvatska je nacionalna država hrvatskog naroda i država svih inih, inih i naroda i manjina koji su državljani Republike Hrvatske" i onda se taksativno nabraja, prvo Srbi, Slovenci, Muslimani, Mađari, Česi, pa Slovaci i Židovi, možda sam nekoga zaboravio koji će biti potpuno ravnopravni sa hrvatskim, sa članovima hrvatskog naroda u ostvarivanju svojih nacionalnih želja po najvišim normama Ujedinjenih naroda i slobodnog svijeta. Tako je, dakle. Apsolutno nisu bili izbačeni, ja znam i formulaciju koja je u vašem Ustavu i to je samo drukčija formulacija, ali sadržaj je potpuno jednak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sadržaj uopšte nije jednak, drugo, nećemo sad da vodimo ustavnu diskusiju, jer su bar ustav i dokumenti koji su dostupni javnosti, mogu se pročitati. U prethodnom Ustavu bilo je definisano da je Republika Hrvatska država hrvatskog naroda, srpskog naroda i drugih naroda koji u njoj žive. A onda ste vi Srbe izbacili i rekli da je to nacionalna država Hrvata, a da su svi ostali građani ravnopravni.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, nego i svih naroda i manjina ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Dobro, a za razliku od toga, u članu 1 Ustava Srbije piše samo: "Srbija je država svih svojih građana". To piše u članu 1 Ustava Srbije: "Srbija je država svih svojih građana".

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Vi ste to skratili, a mi smo to, sa ovom elaboracijom koju sam ja rekao to dolazi na isto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne bih rekao. A da li se sećate, na tom sastanku, na kome se još uvek zadržavam, Slavko Degoricija na toj istoj sednici kaže da se ima i snage da se može ići sa akcijama čišćenja. Je li to u vašem sećanju ili nije? Evo, to imate na strani 072 u vašem originalnom tekstu.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja bih molio časni Sud da prije nego odgovaram na ta pitanja da mi se podastre taj dokument da ga mogu vidjeti, jer ovako odgovaram napamet. Jednostavno, ta rasprava ne vodi ničemu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak .

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, to je taj isti dokumenat, pronađen je, upravo se štampa, prilično je dug, nadam se da će to biti gotovo uskoro, ali ne mogu ništa da vam garantujem.

SUDIJA MEJ: Kad je reč o svedoku, naravno to su događaji od pre dosta vremena, ali ukoliko možete da nam budete od pomoći i odgovoriti, mi ćemo vam biti zahvalni za to. Ako ne možete da odgovorite na neko pitanje, vi naravno imate svako pravo da tako nešto napravite imajući u vidu koliko vremena ovde ima na raspolaganju. Prema tome, ako mislite da ne možete da odgovorite na neko pitanje, onda ćemo mi taj dokumenat da pokušamo da pronađemo. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a pogledajte šta kaže gospodin Tuđman na sednici koja nosi naziv 25. studeni 1993. godine. To je strana 01815636.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časni Sude, ja imam taj zapisnik na BHS-u, mogli bi ga staviti pred svedoka.

SUDIJA MEJ: Da, možemo pokušati to pa da vidimo kako napredujemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jedan insert iz onoga šta on govori. Kaže: "Ne samo da Srbija", to je na strani 136 ...

SUDIJA MEJ: Dobro, prvo da pokušamo da pronađemo tu stranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, ja govorim sada o ovome šta piše ovde, zapisnik 25. studeni 1993. godine i čitam sa strane 018635, "Ne samo da Srbi od Baranje do Knina manipuliraju s tim nego ima i stanovitih razloga da se Hrvatska sprema za vojnički obračun s njima, i to ne samo za vojnički obračun, nego i onda za potpuno etničko čišćenje kao što je to operacija Maslenice i operacija Gospić dokazala. Time oni manipuliraju i pred svojim pučanstvom i pred svijetom. A teško je onda opovrgnuti i takve njihove argumente kad smo stvarno, kad je reč o Maslenici, čitavo područje

očistili do mačeta. Ne samo zato što smo dali takvu direktivu nego što to nije bila samo vojnička operacija, nego se pretvorila u ono što se pretvorilo, kao što je bilo sada sa tom gospićkom operacijom što nam je nanelo, što je dokazalo našu vojničku spremnost, ali nam je isto tako dokazalo i političke štete". Dakle, on sam kaže da je reč o tome da je čitavo područje očišćeno do mačeta. Sećate se toga, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Prvo, ne sjećam se tih riječi, ali vam mogu reći da do mačeta nije bilo i to mi je jako čudno, jer to nije govor predsjednika i to nije, nije hrvatske riječ, to je prva stvar. Ali dobro, to je samo ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam čitam samo ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Dobro, dobro, ovaj, što se tiče toga valjda, ako je to, ako je to autentični, autentični transkript, onda to stoji, molim. Ali ja ću vam samo kazati jednu stvar. Nemojmo okretati pilu naopako, jer jednostavno to je bila "balvan revolucija", 30 posto Hrvatske je bilo okupirano, dogodile su se strašne nesreće, je l' da, i ovo sigurno u tom kontekstu treba gledati. 30 posto Hrvatske je bilo okupirano i to od koga? Vi ste za to jako dobro znali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, na tom prostoru koji vi opisujete kao 30 posto Hrvatske, Srbi su živeli vekovima i ti prostori su bili stavljeni pod zaštitu Ujedinjenih nacija do političkog rešenja. Prema tome, vi sve to jako dobro znate.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Znači da vi to prihvaćate da je to bilo legalno. Ta "balvan revolucija" koju ste mi iza toga govorili kako to nikada nije bilo srpsko i kako su to ludaci i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine, gospodine Šariniću, to nije tako. Vi ste pomenuli da smo još na onom sastanku u Karađorđevu, kako se vi sećate, Tuđman pomenuo "balvan revoluciju" i da Srbija stoji iza toga, šta sam ja naravno odbio, jer Srbija nije stajala iza toga. Uzgred budi rečeno, kad se to desilo, ja sam bio na letovanju u Dubrovniku, a niko iz Srbije nije ni znao da se to tamo događa, a iza toga ste stajali vi, a ne Srbija. Iza toga revolta Srba ...

SUDIJA MEJ: Čekajte, vi bi ovde trebali da postavljate pitanja, a ne držate govore. Šta želite da pitate ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li bilo jasno, gospodine Šariniću, da je to što se dogodilo u Kninu bilo reagovanje na represalije koje je vaša vlada preduzela protiv Srba?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, to apsolutno nije bilo tako. "Balvan revolucija" je bila da se okupira jedan dio, jedan dio Hrvatske, 30 posto Hrvatske, cijela međunarodna zajednica je stajala protiv toga i vi, gospodine Miloševiću, u naših 14 razgovora ste mi govorili isto tako da vi niste za to, da Knin nikada ne može biti srpski grad i tako dalje

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vama govorio gospodine Šariniću, vi prilično izvrcete stvari, ja sam vama govorio da Srbija nema teritorijalne pretenzije. Što se tiče odnosa između Knina i Zagreba, pa sve vreme smo se, gospodine Šariniću, ako se dobro sećate, i u razgovorima s Tuđmanom i kad ste dolazeći kod mene i prenoseći Tuđmanove poruke insistirali na tome da se nađe političko rešenje u direktnim pregovorima između Knina i Zagreba. Pa zar to nije bila, nije bila, rekao bih, crvena nit aktivnosti koje su tekle na smirivanju odnosa, normalizaciji odnosa i na svemu onome što se odigravalo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Vi znate jako dobro da smo mi na tome insistirali, ali između Zagreba i Knina da to nije bilo moguće. Moguće je bilo to između Zagreba i Beograda i vi ste u tome aktivno sudjelovali. I vi nemojte zaboraviti problem otvaranja autocesta, gdje smo u vašem uredu o svemu razgovarali i vi ste forsirali ljude. Moram reći da sam ja cjenio u to vreme vašu akciju u tome

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ali da ste vi bili u tome umješani do grla, to je apsolutno sigurno i u Kninu, vođstvo u Kninu nije moglo ništa napraviti bez da je dobilo zeleno svetlo od vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prvo, gospodine Šariniću, to nije tačno, a da sam bio umešan do grla, u nastojanja da se postigne mirno rešenje, da se normalizuju odnosi, da se normalizuju odnosi između Srbije i Hrvatske, da se podstaknu pregovori između Knina i Zagreba, naravno da sam se za to zalagao. Pa, evo, pročitacu vam, molim vas, ovo nije dokument ove suprotne strane nego javni, javni dokument. 16. jula 1993. godine, čitam iz hronologije, Vlade Republike Hrvatske i srpskih ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Prvo morate da kažete koji je to dokument iz koga to čitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, ovo je knjiga hronologije koja je uzeta iz novina, iz novina, iz štampe, iz svih tih dana, gospodin Šarinić će se toga setiti, Vlade Republike Hrvatske i Srpske Krajine su u Erdutu potpisale sporazum po kome se Hrvatska obavezala da će do 31. jula ...

SUDIJA MEJ: Ja ne znam o čemu vi to govorite. Šta je ta knjiga iz koje vi to nameravate da čitate? Koji je to dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, ovo šta ja čitam je bilo u svim novinama iz tih dana i ja govorim o događajima koji su se odvijali, želim da potvrdim svoju tvrdnju da smo svim silama nastojali da se kroz jedne mirne pregovore dođe do određenih političkih rešenja.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To su vaše novine, zar ne? O kojem datumu govorimo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorimo o 16. jula 1993. godine i o događaju da je Vlada Republike Hrvatske, sećate li se, gospodine Šariniću, da je znači 16. jula 1993. godine, između Knina i Zagreba, jer kaže se "Vlade Hrvatske i Srpske Krajine su u Erdutu potpisale sporazum po kome se Vlada Hrvatske obavezala da će do 31. jula povući svoje trupe sa okupiranih teritorija Krajine, Ravni kotar i Maslenice, Miljenički plato, hidroelektrana "Peruća", aerodrom "Zemunik" u zamenu za otvaranje mosta preko Masleničkog kanala i aerodroma Zemunik". To je sporazum u Erdutu potpisan, to je opšte poznato. To je bilo 16. jula 1993. godine, a već sutradan ...

SUDIJA MEJ: Čekajte, pa ne možete da čitate toliko dugo, a da svedoku ne dopustite da nešto kaže. Svedok mora da ima priliku da odgovori. Njegova je dužnost da ovdje daje iskaz, a ne vaša. Gospodine, da li znate nešto o ovome o čemu govori optuženi?

SVEDOK ŠARINIĆ: Ja ću dve stvari tu ukazati jer optuženi je tu u jednom trenutku rekao da je preduzimao sve korake da se normaliziraju odnosi između Hrvatske i Srbije, jer mir u tom regionu zavisi upravo od odnosa između Hrvatske i Srbije. Međutim, ja moram reći da je optuženi osobno odbijao svaku mogućnost da dođe do normaliziranja i uzajamnog priznanja Hrvat-

ske i Srbije. Od 1991. godine do kraja, mi smo svaki puta insistirali na tome i optuženi je uvek nalazio razloge da se to ne dogodi, jer ne bi mogao, to bi u njegovoj javnosti slabo zvučilo i tako dalje. Onda smo išli na drugu formulu, da to nekako utopimo u jednako priznanje svih država koje su proizišle iz Jugoslavije koja se raspala. Ni to ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam, ja vas pitam o ovom konkretnom sporazumu. Dakle, podsticali smo sporazumevanje Knina i Zagreba i vi ste u Erdutu napravili taj sporazum 16. jula 1993. godine.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste i ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sećate li se toga ili se ne sećate?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da, toga se sjećam, ali se sjećam i onoga što je iza toga bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto se sećate onoga šta je iza toga bilo, dan kasnije 17. jula, ima da smo se sreli Tuđman i ja, i ima izveštaj piše: "Predsednik Republike Srbije Slobodan Milošević i predsednik Republike Hrvatske Franjo Tuđman, posle sastanka održanih u organizaciji predsedavajućih konferencije Tornvalda Stoltenberga (Thorvald Stoltenberg) i Dejvida Ovena (David Owen)", dali smo zajedničku izjavu, ja vam neću čitati celu zajedničku izjavu, ali to je znači dan posle ovog potpisivanja sporazuma između vaše vlade i predstavnika Krajine u Erdutu. Tačka 3 te izjave zajedničke Tuđmanove i moje, vi ste s Tuđmanom bili, uostalom to piše i u novinama, piše: "Izražavajući zadovoljstvo postignutim rešenjem problema za Maslenički most, "Zemunik" i "Peruću", predsednici pozdravljaju postignuti dogovor o prekidu neprijateljstava i smatraju da svaki pojedinac ili grupa koji naruše sporazum moraju snositi punu odgovornost. Predsednici ukazuju na značaj postignutog sporazuma kao primer rešavanja sporova mirnim putem, ocenjujući ga značajnim korakom na putu normalizacije srpsko-hrvatskih odnosa u cijelini". Tako piše u našoj zajedničkoj izjavi i to je izjava dan posle ovog vašeg sporazuma u Erdutu o povlačenju vaše vojske sa onih teritorija koje su bile, bile pod zaštitom Hrvatske vojske, koje su bile područje Krajine ...

SUDIJA MEJ: Krajnje je vreme da prekinete govor. Svedok mora da ima priliku da odgovori. Ovo nije zamišljeno da vi celo vreme govorite. Dozvolite svedoku da odgovori.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Dakle sporazum koji ste vi potpisali sa predsjednikom Tuđmanom 17. jula 1993. godine, jer kao citiram vas, jer mislim da je to taj datum, je jedan čisto diplomatski dokument koji, naravno, je išao za tim da se nekako utvrdi ovaj sporazum koji smo mi potpisali o čisto konkretnim stvarima, je l' ali ja vam mogu reći da taj sporazum nije bio efektiran i da ono što je išlo nizvodno od toga je, naravno u tom slučaju bilo bezbedno, jer mi naravno smo bili izigravani stalno u svim tim razgovorima. Čak sam u tome imao vašu podršku, gospodin Miloševiću, u tome da ste govorili kako ovi vaši tamo su ludaci i tako dalje, jer smo svaki puta, ja sam u Lillehameru (Lillehamer) bio sa Hadžićem, bio sam u Dobanovcima, bio sam po cijelom svijetu, bio sam kod vas i tako dalje, svaki puta je svaki dogovor bio izigran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Taj svaki dogovor svaki puta kako je izigran, na to ćemo doći, a oni su zamrzavali svoje odnose sa vama onda kada ste vi vršili oružane napade na njih. A oni ni jednom nisu izvršili nijedan oružani napad na vas. Molim vas, evo, kad je reč o nastojanju, o normalizaciji, vi se sećate da je januara 1994. godine u ženevskoj palati "Nacija" (Palais de Nation), Vladislav Jovanović, ministar spoljnih poslova Jugoslavije i Mate Granić, vaš ministar spoljnih poslova dali zajedničku izjavu o postepenoj normalizacije odnosa između Jugoslavije i Hrvatske, da je predviđeno otvaranje službenih predstavništava djevu Vlada u Beogradu i Zagrebu koji treba da olakšaju međunarodne odnose ...

SUDIJA MEJ: Neću vam dozvoliti da ovako postavljate pitanja. Jedna od stvari koju sugeriše optuženi na početku o zamrznutim odnosima i oružanim napadima, ne znam da li ste vi nešto hteli da kažete o tome ili o bilo čemu drugome šta je on do sada izrekao.

SVEDOK ŠARINIĆ: Časni Sude, ja moram reći da sve ovo što optuženi govori treba staviti u kontekst cijele situacije, a ne jednostavno iz konteksta vući dva tri primjera, a onda pokazati kako smo mi bili loši momci, a oni su bili dobri momci. Nemojmo zaboraviti da je to bila agresija na Hrvatsku, nemojmo zaboraviti da se sve zbivalo na hrvatskom teritoriju, da nikada nijedan kvadratni metar Srbije nije bio uključen u te vojne akcije, ali je bio uključen u diplomatske i strateške odluke koje su dovodile do situacija koje su bile strašne i koje su se dogodile u tim teritorijama. Ja samo to bih hteo u odgovoru kazati.

SUDIJA MEJ: Hvala, sada je vreme za pauzu od 15 minuta. Ali pre toga moramo da razmotrimo koliko vremena ostaje na raspolaganju optuženom.

(Pretnosno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Ovako. U ovom konkretnom slučaju, gospodine Miloševiću, spremni smo da vam damo još 20 minuta. Dakle, ostalo vam je još sat i 15 minuta plus još tih dodatnih 20 minuta. A sada idemo na pauzu.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mislim da smo pronašli jedan od transkripata po BHS-u i pokušavamo to sada da označimo i paginiramo. Ukoliko to svedok želi da pogleda tokom pauze, dozvolite mi molim vas da taj dokument predamo svedoku.

SUDIJA MEJ: U redu.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, samo radi zapisnika, ja smatram da je vreme koje ste, molim vas, odredili apsolutno nedovoljno, jer za ovakvog svedoka, s obzirom na količinu materijala koji mi je dostavljen, s njim bi mi trebalo bar dva dana za unakrsno ispitivanje. Vi ste mi dali još sat i 35 minuta ukupno.

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Tu se postavlja pitanje uopšte svrhe ovog unakrsnog ispitivanja, ovakvog nečega. Gospodine Šariniću, da li se sećate da u ovoj zajedničkoj izjavi koju smo Tuđman i ja dali u Ženevi (Geneva) 1993. godine, da u njoj stoji kao tačka 1: "U potpunosti su neosnovane špekulacije o podeli Bosne i Hercegovine između Hrvatske i Srbije", a tačka 2: "Jedini način za postizanje trajnog mira u Bosni i Hercegovini nalazi se u afirmaciji interesa sva tri konstitutivna naroda i postizanju saglasnosti o postizanju sve tri republike u okviru konfederacije". To je bio naš stav, a to je bio i onaj Owen-Stoltenbergov plan (Owen- Stoltenberg Plan) u kome se

razmatrala mogućnost da bude Republika Srpska, Herceg Bosna i Muslimanska federacija, da li je to tačno, sećate li se toga?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Sjećam se. Sjećam se toga, ali se sjećam i onoga što je posle toga uslijedilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, ja vas pitam da li se sećate toga, drago mi je da se bar toga sećate. Da pređemo na ono gde ste vi bili sa mnom, na sastancima gde mnoge stvari nastojite da iskrivite. Vi ste naime na samom početku ...

SUDIJA MEJ: Ako ćete da iznosite takve navode, onda svedoku morate da date priliku da odgovori, ne možete to da mu uskratite. Dakle, ovde je izneta tvrdnja, optuženi sugeriše da vi iskrivljujete činjenice o onome šta se desilo. Šta vi kažete na to?

SVEDOK ŠARINIĆ: Ja po najboljoj svojoj volji i memoriji sam izneo ono što sam živio i proživio u susretima sa gospodinom Miloševićem. Naravno, kako se to radilo o 14 susreta i ja sam izračunao nešto manje od 14 sati oči u oči koje smo prošli zajedno, ja sam u svojoj knjizi opisao da 90 posto se osniva na zabilješkama koje sam ja bio radio u avionu koji me je vozio natrag u Zagreb, a 10 posto na memoriji, ali tih 10 posto memorije, to su ona memorija od pre dva sata, tako da apsolutno ne prihvaćam tu tezu optuženog da sam iskrivljavao stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vaše zaključivanje je nešto o čemu se ipak mora postaviti pitanje, jer vi kada govorite o sastanku u Karadžiću, citirate mene, pretpostavljam da je to tačno, jer sam se ja zalagao da između Srbije i Hrvatske budu što bolji odnosi, uostalom i sami ste dali ocenu da je pitanje odnosa Srba i Hrvata ključno pitanje. I onda ste me citirali, kažete: "Možemo sve probleme rešiti". Je l' tako? A onda ste objasnili da vam je ta rečenica, kako ste vi rekli, "bila znakovita" jer se, kako ste vi rekli, odnosila na Bosnu. Iz čega ste to vi mogli da zaključite da se to, kada mi govorimo da "možemo sve probleme rešiti", jer se zalažemo da se na miran način problemi reše, to odnosi na Bosnu, kad o Bosni uopšte nije bilo reči. Sami ste rekli da je Tuđman pomenuo "Balvan revoluciju" koja je bila u stvari proizvod vaših represalija prema Srbima, a nikako nešto iz Srbije, a ja govorio da sve probleme možemo rešiti između Srbije i Hrvatske, koji god postoje. Otkud vam to da se to odnosili na Bosnu?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pogledajte, to su bila moja razmišljanja i moji zaključci na temelju dakle onoga što sam čuo tamo i onoga što se posle dogodilo, ali budući da je u tih prvih desetak minuta predsjednik Tuđman veoma oštro nastupio i 'ajde da tako kažem, vas napao zbog "balvan revolucije" i rekao da vi stojite iza toga. Vi ste to negirali, da je to praktički problem između nas i Knina i tako dalje, a onda ste kazali: "Mi možemo ipak naći rešenje za to da te probleme rešimo". I sad naravno tu postoji jedna logika zaključivanja. Ako ste isključeni iz ovog procesa, onda znači da kažete da to možemo riješiti, onda očito mislite na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, mislim ta vam je logika prilično na klimavim nogama, ali nemamo vremena da se na tome zadržavamo. Bosna nije pomenuta. Vi niste čuli reč Bosna nikad, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Čuo sam reč Bosna kasnije u razgovoru sa predsjednikom, predsjednik meni nije nikada lagao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, je l' vam on rekao možda da smo se dogovorili da podelimo Bosnu?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Nije, ali mi je rekao da ste razgovarali o Bosni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. A razgovarali smo o islamskom fundamentalizmu, čak sam mu ja dao jednu informaciju koja je bila pisana rukom, čak ne znam ko je sastavio, ne bih mogao sad da se setim, ali dao sam mu jednu obaveštajnu informaciju koja se pokazala tačnom. A to je mislio i Tuđman, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja sam vam, to je tako, to je bilo u Kupresu, to nije bilo u Karađorđevu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da, i vi ste to njemu dali i ja sam iz toga zaključio da vi hoćete kao malo na udicu uhvatiti, uhvatiti Tuđmana što se tiče Bosne i Hercegovine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Šariniću. A recite mi molim vas, posle toga je bio, posle tog sastanka u Karađorđevu, koji se odnosio na naše odnose, 5. aprila je bio sastanak u Splitu gde su bili

svi predsednici republika, šest nas, i gde smo mi rekli da smo razgovarali Tuđman i ja u Karađorđevu o našim međusobnim odnosima. To nije bila dakle nikakva tajna za ostale predsednike republika, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Nije bila tajna da ste se sastali, ali je bila tajna o čemu ste razgovarali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli smo tada, bili ste prisutni na tom sastanku, rekli smo tada da smo razgovarali o našim međusobnim odnosima, o tome kako da ih unapredimo, poboljšamo i tako dalje. To je ono šta smo rekli.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To su diplomatskim jezikom, a šta se krije iza diplomatskog jezika, to je druga stvar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, pomenuli ste, kako ste mi, zapisao sam juče kad se govorili kako ste mi nešto pomenuli Arkana pa sam ja nešto u šali rekao. Pre svega, gospodine Šariniću, to je apsolutno netačno, a drugo ...

SUDIJA MEJ: Ja mislim da svedoku treba da date priliku da na to odgovori, dakle optuženi poriče da je u tom smislu bilo šta rečeno. Da li želite da odgovorite na to?

SVEDOK ŠARINIĆ: Ja ponavljam da je to apsolutna istina, da je optuženi kod toga u smijehu rekao: "Pa mora neko i za mene da obavi dio posla", to su riječi koje mi i sada zvone u ušima, ali je to bilo rečeno ovako, u polušaljivom tonu. Ali je bilo rečeno, a kako postoji poslovice "da u svakoj šali ima i pola istine", ja sam to tako i shvatio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste onda na osnovu te šale, a juče ste rekli kao bez podrške takva vojska od 5.000 ljudi ne bi mogla da funkcioniše i tako dalje. To ste juče rekli.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je l' vi znate da ta Srpska dobrovoljačka garda Željka Ražnatovića Arkana nije nikad prešla veličinu jedne čete? O kakvih 5.000 ljudi vi govorite i odakle vam uopšte te fantastične cifre koje izgovarate?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, to je bila jedna, to smo mi od vaših službi dobili takve podatke, to je jedna stvar, a druga stvar, očito da vi niste bili umiješani u to, da vi niste vi ne bi znali tačno o četama i ovim, znači da ste jako dobro znali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ja vam govorim o podacima koji su bili dostupni, jer Srpska dobrovoljačka garda je išla zaista kao dobrovoljačka garda i bila uvek ili pod komandom Vojske Republike Srpske, kad je bila u Bosni, ili pod komandom Srpske vojske Krajine kad je bila u Krajini.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: E to ne stoji, vi imate zaplenjenih dokumenta s jedne strane, ima i izvješća o prisluškivanjima gdje se kaže da su oni bili u RSK i da su se ponašali apsolutno izvan svih komandi RSK, da su zaduživali oružje, pa ga nikada nisu vraćali i da su oni bili omraženi u toj RSK, toj takozvanoj vojsci RSK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću. Ja lično sam sreo Arkana jednom u životu i to kad je bio poslanik, kao i sve druge poslanike kad sam došao u Skupštinu. Nikad nemate nijedan dokument, ni jedan razgovor, koji bi mogao da mene poveže sa aktivnošću Srpske dobrovoljačke garde. Jeste možda došli u posed nekog takvog dokumenta?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Nisam, ali vi imate reputaciju da ostavljate jako malo pisanih tragova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A eto, mogli ste da nađete neki presretnut razgovor, a eto, čak ni vi niste mogli da ga isprodukujete. Gospodine Šariniću, da li se sećate, pošto ste vi nesumnjivo dolazili kod mena u ime vašeg predsednika Tuđmana, da prenesete poruke i da prenesete moje poruke njemu?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Tačno tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A stvari su bile usmerene uvek ka normalizaciji odnosa, ka popravljanju odnosa i ka našem zajedničkom delovanju da se uspostavi mir? Je l' tako bilo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Tako je bilo u detaljima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim lepo. E sada, a inače smo se sretali Tuđman i ja u Ženevi gde smo išli na poziv Ovena i Stoltenberga i prisustvovali sastancima tri delegacije iz Bosne i Hercegovine i nastojali da

delujemo što konstruktivnije kako bi u njihovom prisustvu što pre došli do sporazuma o miru, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: A vjerojatno, ja na tim sastancima nisam uvijek bio. Je li mogu, časni Sude, je li mogu odgovoriti na ovaj dio?

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Naime, ja sam već i pre sat vremena kazao da u nekim akcijama, vaša akcija je bila pozitivna. Ali nemojmo zaboraviti da je s vašim znanjem i sa vašom pomoći stvorena jedna takva situacija da ste onda, unutar te grozne situacije, igrali mirotvorca i tu je bila, tu je bio cijeli problem, tako da je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I problem tako da su vaše aktivnosti proizvele te sukobe. Nije Srbija napala na Hrvatsku nego sste vi napali na Srbe u Hrvatskoj

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, mi nismo napali na Srbe u Hrvatskoj nego su Srbi, kao Trojanski konj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda smo mnogo davno, moja politika je mnogo davno, nekoliko vekova ranije, ubacila Srbe u Hrvatsku kao Trojanskog konja?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Nisu bili to samo Srbi, bilo je tu i Hrvata, bilo je tu i drugih, i mi smo morali, jednostavno te izbeglice primati i iz Republike Srpske i iz RSK, oko 600.000 ljudi je bilo u Hrvatskoj, očišćena je cijela Republika Srpska, očišćeno je naravno ono što je bilo Hrvata u RSK, i molim, to su činjenice, vi ne možete govoriti da su to bili samo Srbi tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, u Srbiji je bilo blizu milion izbeglica iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske u vreme kad ih je bilo najviše.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: One su organizirale snage RSK-a, ja sam vam već rekao, ja imam i dokumente gde se Mrkšić razgovara sa Babićem, gde Mrkšić na Radio Beogradu govori o postojanju evakuacije i tako dalje, tako da je to gotovo potpuno različito, je l'?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, da se vratimo na ovu osnovnu tezu o tome da je postojalo nastojanje, u toj funkciji

ste vi dolazili kod mene u Tuđmanovo ime, a i ja slao poruke Tuđmanu, a i sretao se u Ženevi, da se situacija normalizuje. Evo sećate li se, na primer, vaše sednice ovoga VONSA, 13. maja 1993. godine u Zagrebu gde ste bili prisutni pored Tuđmana, gde Tuđman kaže, citiram njega: "Tu je zanimljivo da smo mi, pored ovih kontakata koje smo imali sa Beogradom, jer su oni predlagali normalizaciju, jer su oni predlagali da nam se uspostavi dalekovodna mreža za opskrbu Dalmacije i tako dalje, za drugu normalizaciju odnosa što nije bila tada kada su predlagali, nije bila obmana", to kaže Tuđman. I onda dodaje, kaže: "Hrvoje je ostao oko toga za srijedu", kaže "preduzeti su koraci sa bosanskom vođstvu, jer još nema očito pune koordinacije između Beograda i Bosne niti između Beograda i Knina i tu su željeli da naš čovek dođe sutra". Dakle, gospodine Šariniću, mi, dakle Beograd, smo nastojali da se stvari normalizuju, pominje se ovde snabdevanje električnom energijom, normalizacija odnosa između Srbije i Hrvatske, uspostavljanje mira, političko rešenje.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja moram da kažem, gospodin Miloševiću, da se čudim da ste mi postavili to pitanje. Naime, realna situacija na terenu je bila takva da su se apsolutno svi dogovori izigrali. Ali kad kažem svi, onda je to svi. I vi znate jako dobro koliko ste se vi osobno angažirali oko onog džipa plus tri, plus četiri i tako dalje i da jednostavno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete oko toga da se uspostave zajedničke patrole?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da se uspostave zajedničke patrole i mi smo popustili kod toga i reki "neka UNPROFOR (United Nations Protection Forces) samo se vozi", onda ste insistirali da neko od Srba bude u džipu, pa sam ja to prihvatio, "hajde neka bude neko od vas, samo da se nešto napravi" i onda su, i to je propalo i onda je došlo do, do "Bljeska", je l'. Tako da jeste, u formalnom smislu, vi jeste bili mirotvorac pod navodnim znakovima, ali u jednoj takvoj situaciji do koje se dovelo s jedne strane i onda, kod svih ovih dogovora koje sam ja vodio i koje sam ja potpisivao i tako dalje, uvijek je došlo do toga da su oni avortirani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to je malo drukčije nego što vi govorite, ali za to u ovom trenutku nemam vremena, a videli ste koliko su mi vreme dali, ali u vezi s tim ste vodili stalno neke razgovore, a u međuvremenu ste slali svoje trupe u Bosnu i tamo izvodili borbena dejstva, je l' tako, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Nije tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a kažete nije tako, ne odgovorite mi na pitanje. Sećate li se sastanka 12. juna 1995. godine gde su prisustvovali Tuđman, Janko Bobetko, Gojko Šušak, da li se sećate da ste na tom sastanku vi, kad kažem vi, mislim na vas prisutne, ubeđivali Bobetka da treba mirno da ode u penziju i da zbog svog zdravstvenog stanja ne može da odgovori obavezama načelnika Glavnog stožera, kako vi to zovete, Hrvatske vojske, čemu se on opirao, sećate li se toga?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ako je to jedan sastanak održan u kabinetu predsednika Tuđmana ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste, ima stenogram.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Onda se tog, ovaj, sjećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sećate li se da je Bobetko pretio da će izaći u javnost radi odbrane svoje vojničke i ljudske časti, što je Tuđman shvatio kao pretnju Hrvatskoj i vojnoj vlasti, sećate se toga?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Sjećam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A evo, tu Bobetko kaže: "Evo, Gojko je živ, stotine noći sam proveo u Hercegovini, on to zna, borio sam se lavovski za svaku stvar, to zna i predsednik, ništa mi nije bilo teško". Da li je to potpuno jasno da su se vaše snage borile na teritoriji Bosne i Hercegovine?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Prvo, vi možete naći, general Bobetko je napisao isto jednu knjigu i u toj knjizi ima isto jedan dio onoga što vi govorite, ali nikada Hrvatska nije bila u ratu sa Bosnom i Hercegovinom. Ja ću vam dati, dati o tome činjenice. Prvo, Ustav Republike Hrvatske govori da treba zaštititi državljane u drugim zemljama hrvatske nacionalnosti, to je prva stvar. Druga stvar, nikada Bosna i Hercegovina nije najavila rat Hrvatskoj. Nikada ni jedan dokument nije bio poslan, nije bio poslan a da bi, niti od predsednika niti od parlamenta niti od vlade da Hrvatska vojska ode u Bosnu i Hercegovinu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali je bila tamo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Onda, onda, čekajte malo. Onda iza toga mi smo imali 600.000 izbeglica, uglavnom Muslimana koje smo mi zbrinjavali kao i njihove ranjenike. Mi smo im davali i oružje i opremu, a morate

priznati da bi to bio paradoks davati nekome oružje s kime ste u ratu. Tako da, to su argumenti za koje ja znam, a ovo drugo prepuštam uspomeni na gospodina Bobetka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, on kaže: “Skupa smo radili, išao sam sa bojnomo kad su sabotirali, tu smo sprečili predsedniče, za ovim stolom kada si pitao Rosu”, misli na Ante Rosu, “koliko ima specijalaca, rekao je 460, otišli smo u Prozor, imao je 70, pobeglo je 29 ...”

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja znam da je bila Splitska deklaracija potpisana između Izetbegovića i Tuđmana, onih famoznih 60 kilometara sa svake strane granice i tako dalje, e tu, tu su naše snage bile na temelju tog traženja i te deklaracije i traženja bosanske strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači vi niste ratovali u Bosni, je l’ to tvrdite?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja tvrdim ...

SUDIJA KVON: Izvolite, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJŠ: Ja bih možda mogao da pomognem svedoku vezano za ove dokumente. Ti dokumenti su pod zaštitnim merama i o njima možemo da govorimo samo na privatnoj sednici. Ali ja slučajno imam kod sebe taj dokument koji bi mogao da bude od pomoći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, da li je Bobetko na tom mučnom sastanku kad ste ga terali u penziju pokazao pismenu naredbu za “Bljesak” i to pisanu 5. decembra 1994. godine?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To ne znam, ne toga se ne sjećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto to postoji u zapisniku i to na strani 014916 od tog sastanka, onda pretpostavljam da se to može lako ustanoviti i onaj zapisnik kao i one prethodne uvesti kao dokazne predmete. To je bilo čitavih pet meseci, znači ta naredba pre nego što ste očistili Zapadnu Slavoniju, je l’ tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Mi nismo očistili, to je bilo iza “Bljeska”, ali to nije bilo čišćenje Zapadne Slavonije, tako da je to vaša interpretacija. Ja sam vam rekao na koji način je plan za evakuaciju srpskog stanovništva bio sačinjen od ljudi, dakle od vođstva Srba u tim teritorijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moram da ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Ukoliko svedok želi da doda bilo šta usled toga što je sad dobio ovaj dokument, onda to može da uradi. Dakle, da li želite nešto da dodate?

SVEDOK ŠARINIĆ: To mi jako, jako teško, jer to je jedan dokument od ne znam, 30, 40 stranica i ja ga mogu ovako u dijagonali pogledati, ali to je jednostavno nemoguće. Ja sam rekao gospodinu Miloševiću da se sjećam da sam bio, tog sastanka bio sam i ja sa Jankom Bobetkom i tako dalje, ali detalje od toga se ne mogu sjetiti. Znam da je bio problem njegovog umirovljenja, ali o samim akcijama, o tome ne znam.

SUDIJA MEJ: U redu, pre nego što završite, moram da kažem da će Tužilaštvo da ima priliku da pojasni bilo koje pitanje koje želi da pojasni, umesto da se sada traži od svedoka da obavi ogromnu količinu posla u kratko vreme. Dakle, Tužilaštvo će imati tu priliku. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, vi inače očekujete samo od mene da obavim ogromnu količinu posla u kratko vreme. "Tada ozlojeđen, ojađen Bobetko kada je izvadio taj dokument, naredbu od 5. decembra 1994. godine za operaciju Bljesak, Tuđmanu govori", to vam citiram sa stenograma. "Čekaj, kada si sad pomenuo, mi svijet uveravamo da smo bili izazvani ekstremistima koji su nam prekinuli autocestu ili pobili ljude i tako dalje, i da idemo u redarstvenu akciju koja je poduprta, a ti onda izneseš, kakva redarstvena, molim vas, mi smo to pripremali" i tako dalje. "Prema tome, nanosiš mi političku štetu, u interesu čega?"

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Točno, riječi se ne sjećam, ali ja ću kazati teško mi je govoriti o Janku Bobetku koga nema i stavljati mu u usta nešto što ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše u stenogramu.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Što bi bila moja interpretacija, ali ja znam da je on bio jedan jako osjetljiv čovjek i da je veoma teško prihvatio svoje umirovljenje i da je u tom smislu su možda njegove riječi prešle njegovu želju i njegova razmišljanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, da li je jasno da nikakve spontanosti akcije "Bljesak" nije bilo, da nije bilo nikakvog incidenta već scenario rukovodstva Republike Hrvatske koji je trebalo da opravda ne deblokadu autoputa, već etničko čišćenje Zapadne Slavonije i proterivanje hiljada i hiljada Srba.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa gospodine Milošević, o čemu vi govorite? Pa zar tu nije bilo nikakvog predteksta. Pa Boga mu miloga, zar vam nije dosta, pa pregovarali smo tri mjeseca oko toga džipa, i da se uspostavi promet. I vi ste bili na toj crti i to se nije moglo apsolutno provest. Razgovarali smo o JANAFU, dakle o naftovodu pa smo i na tome, na tome insistirali, pa se ni to nije moglo provesti. Meni ste govorili "Igrajte na kartu Bore Mikelića, on je tamo jak čovjek, ovi, ovo drugo su ludaci ..."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, Bora Mikelić je bio određen u ime Krajine da s vama pregovara, a vi ste bili određeni u ime Hrvatske da s njim pregovarate. Razgovarali ste o normalizaciji, ja sam se zalagao da vi, dakle pregovarate, da postignete normalizaciju, pa je bio u pitanju i autoput i naftovod i popravke pruge i mnogo drugih stvari koje je trebalo da se normalizuju, je li tako, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad molim vas, tačno je da sam ja onda naivno verovao da se radi o incidentu, međutim, iz stenograma koji sam dobio od ove druge strane boraveći ovde, nepobitno se vidi da nije bila reč o incidentu nego o unapred pripremljenoj nameri vođstva Republike Hrvatske.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To je vaša, naravno, interpretacija tendenciozna, ali ja vam mogu kazati, čak dati jednu činjenicu oko toga i toga ćete se vi jako dobro setiti. Naime, bio je jedan incident jednu večer u jednoj gostioni koja je bila na autocesti, pa je jedan, potukli se tamo Hrvat sa Srbinom mislim i onda su ubili sedam Hrvata tamo. I onda vi razgovarate, to sam ja imao izvešće od naših službi tamo, razgovarate sa Borom Mikelićem pa kažete: "Jesi razgovarao sa Šarinićem?", a on veli: "jesam", pa veli "oni su se i kulturno proveli" i tako dalje, a veli "a ovi naši", veli "ovo treba sve pohapsiti" i tako dalje, tako da je, za Boga miloga, šta vam treba nekakvi incident ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ću da vam, sad ću da vas demantujem. Tačno je iz ovoga šta kažete jedino to da sam ja verovao da jeste incident i da sam ja nastojao da se stvari normalizuju. Evo ovo vam je to vaše izvješće, to vam je razgovor na koji se pozivate, to piše: "Izvješće Milošević TKTR, Milošević-Mikelić" to je na ERN 029029453, gde on meni kaže šta se događa, a ja mu kažem da treba da predloži formulu da svi budu pušteni, jer su pohapšeni bili i neki Hrvati, da kaže i da to urade, oni koji su pucali biće pohapšeni. Nemate drugi način nego da sa obe strane sa obe strane, pa onda mu ja kažem: "Nisu svi Hrvati odgovorni što je taj ubica, jer je neki ubio nekog Srbina i nisu svi Srbi odgovorni što je taj idiot izašao i pucao po autoputu. Pa kod nas se strelja za krvnu osvetu kad se ubije, a ne da ideš da ubijaš po autoputu, zato što kad se ubije, ubiješ brata, a ne da ideš po autoputu zato što ti je brat ubijen. Pa to je kreten jedan neviđen".

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pročitajte, budite ljubazni pa pročitajte malo dalje ovošto je Bora Mikelić...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Morate ...

SUDIJA MEJ: Čekajte, jedan po jedan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pričekaću ja, nije nikakav problem, kaže: "Morate to pohapsiti, pustite te njihove ljude koje ste zadržali i sve one što su pucali, oni hapse onoga svoga koji je to uradio i molim lepo, neka se odmah normalizuje stanje". Znači sugeriram mu, oni neka odmah uhapsite svoje, vi uhapsite svoje, a vi ćete ih izvesti pre Sud zavisno od toga koje kriv. Prema tome, nastojim da se stvari ...

SUDIJA MEJ: Jedan po jedan, molim vas.

SVEDOK ŠARINIĆ: Molim da pročitata na to i odgovor od Bore Mikelića u tom dokumentu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ću da pokušem, gospodine Šariniću, jer ja sam za ovaj razgovor što vama skrećem pažnju, gospodine Mej, gospodine Robinson (Robinson), gospodine Kvon (Kwon), transkript ovog razgovora sam dobio u najmanje tri verzije. Što samo potkrepljuje moji sumnju o izvesnim korekcijama, montaži i tako dalje. Jer sa ovog transkripta

koga čitam, nemam šta više da pročitam o Bori Mikeliću. Inače imam drugi transkript, pa ja ne znam ...

SUDIJA MEJ: Čekajte malo, čekajte malo. To moramo da rešimo na pravičan način. Gospodine Najš, da li biste vi možda mogli to da proverite? Čini se nam čudno da je optuženi dobio tri različite verzije. Barem tako kaže. Meni to ne zvuči zadovoljavajuće. Nećemo se sada na tome zadržavati, ali imamo tu još nešto, svedok želi tu nešto da kaže. Vi ćete takođe imati prilike to da rešite, tako da vas molim da to imate na umu za kasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj transkript je drugi, ovaj transkript koji sam malopre citirao nosi ERN 02902453, a ovaj transkript koji se odnosi na potpuno isti razgovor nosi broj 03416240, sad ne mogu da nađem treći, ali otprilike isto se događa, Mikelić meni kaže: "Predsedniče, sinoć negde oko 21.00 ... "

prevodioci: Molimo vas da čitate sporije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Pa šta se desilo?". Kaže: "Zatim su ubili tri njihova građana, šest su ranili, 12 ima lakše ranjenih, još su ih, stvari odveli u Okučane, autoput je negde noćas u stvari u 4.00 održavao vezu tamo", ne znam kako je autoput održavao vezu tamo, "i sve to, onda iza toga su došli na nadvožnjak". Onda stoji kako su iza toga tih dana radili tamo, palili vatre tamo, onda je došlo do svega ovoga do čega je došlo. Tu je verovatno... "Da li će i ovi sada zadržati nekog od naših koji je u međuvremenu iz Beograda krenuo vozilom, a nije znao šta se dešava na autoputu, jer autoput je bio otvoren i ljudi su putovali. To sad još ovog trenutka ne znam i ja ću biti u potpunoj dislociranosti ovih sat vremena, javiću vam se". Ja ga pitam: "Je l' možeš da se ... "

prevodioci: Molimo vas da čitate sporije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ga pitam: "Je l' možeš da se čuješ sa Šarinićem?". Mikelić: "Ja sam se već čuo sa Šarinićem, jer sam ga sinoć prvi obavestio. Nakon toga jutros sam se čuo sa njihovim ministrom ...", verovatno unutarnjih poslova, jer opet su tačkice "i nakon toga opet ću se čuti sa Šarinićem u narednih 10 minuta. Što se njih tiče, oni nisu... oni su posle toga uhapsili, naravno kažu izvešćemo ga pred Sud, a oni nisu uradili... druge

odmazde, oni su se ponašali civilizovano. A kod naših se dešava", evo vidite, ono što sam vam pričao. A onda mu ja kažem: "Meni je rekao Perišić da su oni preduzeli mere tamo da će oni sve građane sada, ali kažu da su ovi ljudi svi", to se sve iscepikano, tačkice, "tako da se odmah zna", prema tome ...

SUDIJA MEJ: Ne možemo dalje ovako da radimo. Niko ne može da se seti šta ste pročitali na početku i niko sada ne može nešto da kaže o tome. To nije pravično ni prema kome. Mi ćemo da dozvolimo svedoku da nešto doda, ako on želi nešto da doda onome šta je rečeno.

SVEDOK ŠARINIĆ: Ja se zahvaljujem, časni Sude. Naime, ja sam tražio i ja se sjećam tog transkripta i htio sam da gospodin Milošević njega pročita do kraja, jer ima dvije stvari koje hoću primjetiti. I prva je da hoću, naime je gospodin Milošević rekao da smo mi išli u "Bljesak", da tu nije bilo ničeg, nije bilo nikakvog povoda i tako dalje, pa sam htio to dodati ovaj povod, a to je, da je isto tako da kaže Bora Mikelić, "oni su se ponašali civilizovano, a ovi naši" ovaj, onako kako što sam vam već govorio. Dakle, to je prva stvar, a druga stvar, ovde se spominje general Perišić. Koliko ja znam, gospodin Perišić je u to vrijeme bio šef Generalštaba vojske Srbije, je l'. Šta on ima tu ako nije bila vojska Srbije umješana. Šta on ima tu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Isključivo, isključivo prenosio informacije koje je dobijao. Isključivo. Sedeo u Beogradu, dobijao i on svojim kanalom informacije i te informacije prosledio meni, šta se dogodilo. Jer svima nam je bilo jednostavno izuzetno iritirajuće da je došlo do nekog incidenta na autoputu. Ali sad ćemo da se vratimo na ovo vaše šta vi kažete da nije bilo isplanirano, šta se vidi, što bi se reklo, jasno kao na dlanu, jer imate sastanak 30. aprila. Da vama napomenem, gospodine Mej, u skladu sa zahtevom vašim, ja sam službenici sa suprotne strane u pauzi rekao da ću da koristim ovaj stenogram i još jedan stenogram, pa su imali prilike da ga pribave. Pročitaću vam deo diskusije sa ovog sastanka koji je prethodio "Bljesku" i etničkom čišćenju Zapadne Slavonije, pa zato imam par pitanja. Evo ovako, znači imate 30. april 1995. godine

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, da proverimo da li imamo kopiju za svedoka. Svedok bi to trebalo da dobije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je strana, evo preskočiću deo koji sam hteo da citiram i svedem na nekoliko bitnih delova, najavio sam ovaj stenogram, iako to nije moja obaveza, jer sam ga dobio u vezi s ovim svedekom, a on ga dostavio ili Mesić, nije ni bitno ko, piše lepo, predsednik, dve tačke, znači Tuđman govori, to je na strani 01325696. "Sa vojnicima je danas dogovoreno da potva počne sutra ujutro u 5.00, da se završi u roku od nekoliko sati, najkasnije u tijeku dana. Zaključili smo da bi bilo dobro da UNPROFOR otvori autocestu danas, UNCRO (UNCRO, United Nations Confidence Restoration Operation) da otvori cestu kao prije, da se ne daje, kao što je bilo govora juče, nekoliko sati prije postrojbama, a UNCHRO-u obavijest nikakva, nekoliko sati, nego da nastane neka incidentna situacija jedan sat prije toga. Ako je cesta otvorena, onda neka se organizira da dva, tri naša automobila prođu i da budu izložena nekoj pucnjava. Znači incidentna situacija jedan sat prije li počne. To bi trebalo da se vas dvojica dogovorite, MUP, vjerovatno". Červenko: "To na istočnom dijelu smo se dogovorili". Predsjednik: "Dogovorili smo se na cesti ako ne bi bila otvorena, pa onda na istočnom dijelu tako da se formalno ima..." pa tačkice, "veoma je važno da se sve to skupa proprati propagandom".

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Prvo, svedok treba da ima priliku da odgovori na ovo šta ste rekli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja samo citiram stenogram, gospodine Mej.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da, ovako. Prvo imam primjedbu na to što optuženi govori kako je to bio napad radi etničkog čišćenja. Ja to apsolutno odbacujem jer nikakvog etničkog čišćenja nije bilo nego je to bila evakuacija organizirana od srpskih vlasti. Da je to tako, ja sam ovom časnom Sudu dao i kasete, kasetu jednu i isečke iz novina. Mi smo u elektronskim medijima vrteli svakih dva sata i pozivali Srbe da ostanu svuda na tim svojim ognjištima. Međutim, bilo je kako je bilo. To je jedna stvar. Druga stvar je da sam ja osobno, ujutro, dakle 1. svibnja ujutro sam obavjestio i bio zadužen general da obavijestim generala Kraba (Raymond Crabbe), dakle on je Kanađanin koji je bio u ime UNPROFOR-a tamo i da mu kažem da, da Hrvatska vojska ide u čišćenje, dakle Zapadne Slavonije i da ju naravno vrati pod okrilje Hrvatske. Ja ne razumem koja je to zemlja koju su okupirali, dakle 30 posto teritorija koja bi to prihvatila i koja ne bi ništa radila kada su iscrpljene sve mirne akcije, dakle pregovori i tako dalje da ne ide vojno

osloboditi svoj teritorij. Pa za Boga miloga, pa to je mislim legitimno pravo svih, a da je bilo suradnje, dakle da su oni bili naoružavani sustavno, o tome ima stotine dokaza ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, gospodine Šariniću, ja vas pitam u vezi sa ovim sastankom. Prema tome, nije potrebno da, evo, vas citiram na strani 702, kaže: "Nakon što ste mi vi dali uputstva, predsjedniče, ja sam hteo stupiti u kontakt sa Akašijem (Yasushi Akashi). Akaši se nalazi u Sarajevu, nije sigurno hoće li doći večeras, verovatno sutra. Onda sam stupio u kontakt s generalom Krabom s kojim sam, dakle razgovarao. Kazao sam mu da se mi slažemo da se otvori autocesta, što je on pozdravio. Kazao je da će me zvati, dakle između 12.00 i 13.00, kaže da će me on zvati da bi mi kazao da je on stupio u kontakt s Mikelićem". Dakle, to je ono na šta se vi sada pozivate, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne posve, to je moj drugi razgovor s ovim generalom ili prvi, a drugi je bio u noći u 5.00 da mu kažem da sklone sve vojnike, jer da će biti jedna vojna akcija. Ali ja još jedanput govorim o tome, o legitimnosti te akcije jer konačno, svako ima pravo da oslobodi okupirani deo svoje zemlje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, gospodine Šariniću, samo moram da vam nađem, pošto moram da preskačem na strani 711, predsednik: "Slušaj, ujutru ćemo vidjeti znači ako je prošlo glatko u roku od nekoliko sati, onda može biti MUP, ali verovatno će trebati reći da je ovakva situacija, budući da su redarstvene snage naišle na otpor, to je onda MUP, to su onda upućene i vojne snage, lokalne vojne" i onda ovo dalje, i onda nastupate zajedno. Znači pripremate prvo incident, pa onda da saopštite da su redarstvene snage naišle na otpor, pa su onda uključile vojsku. Je l' tako, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, jednostavno previše tu formalizirate. Nije u stvari, veze nema je li su to redarstvene snage, je li je to vojska, bila je okupirana Zapadna Slavonija koja je integralni deo Hrvatske i Hrvatska je imala pravo da upotrebi oslobodi svoj teritorij i to je sve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, postojao je dogovor sa UNPROFOR-om i vi ste Mikelićem dogovorili da autoput radi, a onda se ovde dogovarate da se izazove incident da bi vojska intervenisala i došlo

do svege onoga šta je bila operacija "Bljesak". Evo vam, molim vas, na strani 714, predsjednik: "Znači u 6.00 ...

SUDIJA MEJ: Ne, dozvolite svedoku da odgovori ako svedok želi da odgovori.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Želim, želim, časni Sude, odgovoriti jer to su flagrantne neistine koje iznosi optuženi. Naime, taj incident, njega nije trebalo izazivati. Ja sam osobno išao sa svojim telesnim čuvarima i tako dalje, dakle dva dana prije na autocestu, nisu me pustili, tamo su bili dakle vojnici od takozvane RSK, nisu me pustili da prođem, pogrdne reči su govorili da ih tu ne mogu ni ponavljati i tako dalje, tako da je neistina da je bio otvoren autoput. Neki ljudi su prošli na vlastiti rizik, ali autoput, ja formalno tvrdim, nije funkcionirao. Dakle, nije trebalo nikakvog incidenta, jer je incident postojao, svaki dan, svaki sat s jedne strane, a sa druge strane da li je to bio MUP, redarstvene snage ili vojska, mislim da je to potpuno irelevantno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, potpuno zamenjujete tezu. Ja kažem da ste vi inscenirali incident da biste imali alibi za jednu ovako opsežnu akciju. Evo, na strani 714, predsednik: "U 6.00 treba kad počnu ovako", pa povlaka: "Srpske snage su ponovo izazvale incident. Incident je, rekao sam ministrima, treba otići dva, tri naša automobila i neka zapucaju na njih". Onda Sušak kaže: "Nastojaćemo mi sve, predsedniče". Predsednik: "Znači novi incident i neka su redarstvene snage pošle da uspostave kontrolu nad autocestom". Sad opet Sušak: "Predsedniče, u najgoroj opciji idemo sa jedno dva auta, dva kombija. Ostavimo, izrešetamo ga dobro, snimiti za televiziju ako nema nikakve druge opcije".

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Budući da je to u transkriptu ja ne mogu negirati verodostojnost toga, ali ja, ja se čudim da je trebalo nekog incidenta, jer je legitimno osloboditi jedan deo zemlje koji je okupiran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, Jarnjak, je l' to bio ministar unutrašnjih poslova tada, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kaže: "Gospodine predsedniče, oko toga izazivanja tog incidenta, Gojko, da se odmah dogovorimo", a Gojko je ministar odbrane, "dogovoriću sa policijskom upravom SIS-a, a ona će to

odraditi. To će biti toliko uvjerljivo da ne može nikada nitko reći", i onda tačkice. Predsednik: "Znači na autocesti. Ako slučajno autocesta ne bi radila, onda na ulazu".

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Vidite, ako slučajno ne bi radila, jer ona nije radila ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Napravite incident na ulazu". A onda Hrvoje Šarinić, pazite šta vi kažete: "Predsedniče, jednu stvar da ne bude-mo iznenađeni. Mislim da će svi insistirati, čak i UNCRO da autocesta bude otvorena prvih dana od 6.00 do 18.00, a mi tražimo cijelo. Ako to ne bude udovoljeno, onda kako ćemo, taj incident treba izazvati izvan". Predsednik, znači vi govorite kako treba izazvati incident. Predsednik: "Na ulazu" i tako dalje. Šušak: "Predsedniče, mi ovo niti se upozorava, ne dajemo do znanja, mi jesmo za otvaranje autoceste, ali kompletno tako da nas ne može optužiti da nismo za otvaranje". Govorite, ovde se dogovarate o incidentu.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Govorimo i dalje još jedanput o incidentu, ali ja se ne bih na tome zaustavljao, ja ponavljam legitimnost obrane i oslobođenja okupiranih krajeva. Mi smo na vrijeme, bez obzira na incident, mi smo na vrijeme obavjestili, mi smo na vrijeme obavjestili UNCHRO i generale Kraba, kanadskog, o tome da hrvatske snage idu na oslobođenje Zapadne Slavonije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim, evo šta još kaže Jarnjak, pa ne mogu, nemam vremena: "Mislim da su dvije stvari. Ako ostave otvoreno", govori o autoputu, "izazivamo incident, a ako ne ostave otvoreno", onda znači to je razlog, to što nije otvoreno, pa opet idete u intervenciju. Predsednik: "Ali sa incidentom opet. Još nešto, ja sam Galbrajtu (Peter Galbraith) rekao da Hrvatska s obzirom da nismo zadovoljni s tim... dobro", a to govori u vezi sa priznanjem Bosne i Hercegovine, "ohrabruje lokalne Srbe" i tako dalje, to nije važno, "ohrabruje lokalne Srbe za stvaranje incidenta, broj jedan. Broj dva sam rekao da isto tako smo nezadovoljni, da tražimo prijatelje, od Amerike (America) da se doslovce poštuje sporazum koji smo postigli u Kopenhagenu (Copenhagen) i Vašingtonu (Washington D.C.) i u Ujedinjenim nacijama". Onda Granić kaže: "Ja bih molio par dobrih karata da se tumači gde je incident", znači da mu se daju i geografske karte. Palentić: "Dobro i Jermak će nam dati informaciju o tome, vlada će biti oko 45 minuta, samo kratko, informacije, priopćenja i tako dalje". Znači već spremate informacije i priopćenje za incident koji treba da inscenirate?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam što optuženi želi dokazati time, ja ponavljam ono što je bitno, a oko tog incidenta, to je nebitno, a mi smo bili žrtve 500 incidenata na svom teritoriju i mislim da je to bila jedna vojna taktika u tome, ali, ali ono bitno je optuženi zanemario kazati. Nije bilo genocida, nije bilo genocida, a bila je legalna želja za oslobođenjem i kontrolim teritorija koji neupitno pripada Republici Hrvatskoj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, molim vas da ove stenografske beleške, odnosno transkript snimka sa ovog sastanka koji ja zbog vremena ne mogu da citiram onoliko koliko bi bilo potrebno, ali iz ovih citata se jasno vidi, planiran je bio incident koji će poslužiti kao alibi za čuvenu operaciju "Bljesak". I molim vas da taj zapisnik sa uže sednice Veća nacionalne sigurnosti Hrvatske održane u Predsedničkim dvorima 30. travnja 1995. godine uđe kao dokazni predmet.

SUDIJA MEJ: U redu, uvrstićemo to u spis.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mislim da imamo i englesku verziju, ali imajući u vidu nalog Pretresnog veća u vezi ovih dokumenata, ovaj dokument treba da uđe u spis pod pečatom.

SUDIJA MEJ: Mislim da ovo trebamo da skratimo na najmanju moguću meru. Mislim da nam ne treba velika količina takvih stvari, stavićemo ono štoa je spomenuo optuženi, a ne veliku količinu materijala. Je li svedok to dobio? Jeste li predali dokument, gospodine Miloševiću, odakle vam dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja bih ga zadržao pošto sam ga inače dobio od druge strane. On nosi od početke ERN 01325695. Vi raspolazete tim dokumentom.

SUDIJA MEJ: Nemamo broj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 01325695 je ERN naslovne strane zapisnika, a zapisnik je od 20. piše travnja 1995. godine. Dakle dogovor o insceniranju incidenta kako bi se izvršila operacija "Bljesak" čije posledice su opšte poznate. Nekoliko stotina Srba pobijeno, a nekoliko desetina hiljada isterano sa tog područja.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Na to ja, naravno, imam primjedbu, jer ponavljam, ja vas molim da isto to unesete u zapisnik, da je apsolutno bila legitimna akcija hrvatskih snaga za oslobođenje tog dijela hrvatskog okupiranog teritorija. A dakle ovo o tim stotinama poginulih i na hrvatskoj strani koja se u stvari branila je bilo isto tako žrtava, ali te žrtve su bile za oslobođenjem i kontrolom teritorija koji neupitno pripada Republici Hrvatskoj i koji je bio okupiran od Srba koji tamo žive i koji su bili Trojanski konj politike Srbije i u borbi za veliku Srbiju, ovaj tako ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA MEJ: Pre nego što uradimo bilo šta drugo, trebamo ovaj dokument da uvrstimo u spis.

sekretar: Dokazni predmet Odbrane 237, pod pečatom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, kako možete to da kažete kad sam vam citirao vašeg ministra odbrane, samo ću vam ponoviti ovu jednu rečenicu: "Predsedniče, u najgoroj opciji, idemo sa jedno dva auta, s dva kombija, ostavimo, izrešetamo ga dobro, snimiti ga za televiziju ako nema nikave druge opcije". I onda imate objašnjenja kako ne treba obavještavati ni vladu sve dok se to ne dogodi, pa ćete vi da obavestite kad se incident koji ste planirali dogodi, pa ćete da obavestite vladu naknadno, pošto samo to ta trojica ministara koji su tu to znaju, a naravno niko drugi i ne zna, dakle ni vaši građani ni vaša vlada. Dakle, ovde se radi ne o vojnoj akciji zato što je neko negde pucao, nego o vojnoj akciji zauzimanja autoputa koji po dogovoru između vas i Mikelića je trebalo da bude u normalnoj funkciji i da radi. Je li to sporno, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To je veoma sporno, jer ti dogovori između Mikelića i mene nikada nisu urodili plodom, oni su urodili papirima, ali iza toga, to se je pisalo puškama, a ne olovkom. I taj autoput nikad nije bio otvoren. A mi smo o njemu i u vašem uredu razgovarali satima, satima. I osim toga, gospodine Milošević, ja se čudim da vi na tome toliko insistirate. Pa vi ste kazali da vi imate čiste ruke i da se vi u te stvari niste mješali, da je to bio problem između Knina i Zagreba, je li tako?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naravno da je bio problem između Knina i Zagreba.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: A sada, a sada ste advokat Knina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam advokat istine. Oni su žrtve ove prevare koja je imala kao rezultat nekoliko stotina mrtvih ljudi i nekoliko desetina hiljada prognanih ljudi. Prema tome, naravno da jesam advokat njihovih prava, a ovo je prevara koju niko ne može dovesti u pitanje.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To nije prevara, to je vojna taktika ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vojna taktika?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se obmane međunarodna zajednica ...

SUDIJA MEJ: Ja ću sada da vas prekinem. Morate da dopustite svedoku da odgovori. Ako on želi nešto da kaže, on ima prava da to kaže, a inače predlažem da krenemo na neku drugu temu. Želite li nešto da kažete?

SVEDOK ŠARINIĆ: Ne, hvala, časni Sude, bolje da pređemo na neku drugu temu da se ne ponavljamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa i ja mislim da je bolje pošto je ovo toliko jasno. Inače, gospodine Šariniću, u vezi sa onom vašom jučeranjom izjavom u vezi sa Mikelićem, ja sam dobio preko mog saradnika njegovo pismo, nosi jučerašnji datum i piše: "Demanti na iznesene lažne ocene Hrvoja Šarinića. U sredu 21. preko televizije pratio sam svedočenje Hrvoja Šarinića" i onda kaže ko ste vi bili i tako dalje, da sve to preskočim. "Budući da je gospodin Šarinić pred javnošću izneo bezočne lažne ocene koje je vezao uz moje ime i prezime, molim vas da se ovo zna." Pa onda, pod 1: "Moj jedini susret sa Hrvojem Šarinićem u kabinetu bivšeg predsednika Srbije Slobodana Miloševića bio je koncem februara 1995. godine, kada me je tog dana ..."

SUDIJA MEJ: Dobro, idemo korak po korak. Prvo, šta to kažete, ko se to sastao sa gospodinom Miloševićem u februaru 1995. godine?

SVEDOK ŠARINIĆ: Oprostite, je li mene pitate, časni Sude?

SUDIJA MEJ: Njega pitam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam shvatio da, pomenuo je gospodin Šarinić Boru Mikelića, dakle Borislava Mikelića koji je bio njegov sagovornik u ime Republike Srpske Krajine u dogovoru i otvaranjima autoputa i snabdevanju naftom i popravljanju pruge i normalizaciji odnosa i tako dalje i tako dalje, i to ...

SUDIJA MEJ: Dobro, da li želite nešto da dodate? Dozvolite svedoku da doda nešto ako želi.

SVEDOK ŠARINIĆ: Ja ne znam koji je sadržaj tog pisma, jer optuženi je samo to počeo čitati i kazao da su to laži što sam ja izneo, ali ja ne znam o kojim specifičnim lažima ovaj, on to govori.

SUDIJA MEJ: Dobro, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, kaže da ga je pozvala moja sekretarica i da ga je pitala da li bi mogao da dođe na sastanak u kabinet predsednika Miloševića, da se nalazio u birou vlade Republike Srpske Krajine, Terazije broj 3 ili 13, ja ne znam, ne mogu tačno da pročitam, jer je ovo rukopis, to je na pet minuta hoda od moje kancelarije i tamo je bio biro Vlade Republike Srpske Krajine. "Rekao sam da ću doći, nakon 20 minuta stigao sam u kabinet predsednika Miloševića gde sam zatekao gospodina Šarinića. Nakon pozdrava, pitao sam gospodina Šarinića, otkud vi ovde, jer su svi moji prethodni susreti sa Šarinićem bili organizovani preko štaba UNPROFOR-a u Zagrebu. Tada mi je Milošević rekao da je do razgovora došlo nakon njihovog zajedničkog dogovora, a da vi i ja hoćemo sa njim da razmotrimo novonastalu situaciju nakon što je Skupština Republike Srpske Krajine donela odluku o zamrzavanju ekonomskog sporazuma sa Hrvatskom posle otkazivanja mandata sa UNPROFOR-om januara 1995. godine od strane rukovodstva Hrvatske. Nikakvih nesuglasica između predsednika Miloševića i mene nije tom prilikom bilo, a pogotovu nekog vazalnog odnosa, jer su svi odnosi između nas dvojice bili na nivou međusobnog uvažavanja". Pošto vas je to posebno pitao gospodin Najs kakav je bio odnos, pa ste vi rekli kao između šefa i potčinjenog. "Ocena Šarinića ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Pustite svedoka da odgovori ukoliko želi. Da li biste želeli nešto da kažete?

SVEDOK ŠARINIĆ: Časni Sude, ja ponavljam ono što sam već kazao. Kada je gospodin Bora Mikelić ušao u ured, onda je se iznenadio što me ondje vidi, što potvrđuje i u ovom pismu i pitao me je što ovde radim. Na to mu je optuženi kazao, "što te briga" veli, "sjedi ovde i slušaj". Ja to ponavljam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a on ovo demantuje, kaže o čemu se ovde radilo, da se prevaziđe ovaj problem zamrzavanja odnosa vezano za vaše odbijanje da se produži mandat UNPROFOR-a, ali to neću da ponavljam. I onda kaže, pod 2: "Razgovor sa gospodinom Šarinićem u prisustvu Slobodana Miloševića trajao je oko 30 minuta. I nije bila tema funkcionisanje autoputa, kako je Šarinić izneo pred Pretresno veće, već je od mene tražio da nađem načina kako da se normalizuje četiri kilometra željezničke pruge kroz Zapadnu Slavoniju kod Novske. A da će hrvatski stručnjaci, uz pomoć poljskog bataljona izvršiti popravku".

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Časni Sude, ja to moram apsolutno demantirati Glavni sadržaj je bio i ja se nadam da će to gospodin Milošević jedanputa to potvrditi, jer je on bio tamo, dakle on je bio svjedok tog razgovora, radilo se o tim džipovima za otvaranje dakle autoceste, ko će biti u tim džipovima. Najpre je bilo da bi bili dva iz Hrvatske, a dva iz RSK, pa onda ovi iz RSK nisu to prihvatili, oni su išli na soluciju i ja sam tu popustio da budu svi od UNPROFOR-a, pa onda su rekli, ne svi od UNPROFOR-a već moramo jednoga dodat, jer on je rekao: "Ja neću to moći prodati svojim", prodat je rekao Bora Mikelić, "pa dajte još jednoga sa njima iz sigurnosti", od te RSK-a, pa sam i to popustio, to je bio razgovor. Dakle, nikakva Novska, dakle nikakva željeznička pruga, ni ništa ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, između ostalog, on vam demantuje sve gde ste ga pomenuli kao što vas ja demantujem u vašem iskrljjenom predstavljanju razgovora u kojima ste bili isključivo prenosilac Tuđmanovih poruka. On kaže da, "odgovorno tvrdim da nikada nigde nisam vodio bilo kakav razgovor sa Hrvojem Šarinićem koji se odnosio na moj komentar o odnosima generala Ratka Mladića i Slobodana Miloševića. A pogotovu ne sa Šarinićem lično".

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Vi se isto tako sećate da ste vi jedan trenutak otišli iz svog ureda pa ste nas ostavili, Boru Mikelića i mene tamo u sobi

koja je bila tamo kraj vaše sekretarske sobe. I u tom smo onda razgovarali malo o svemu i svačemu, pa sam ja onda pitao Boru Mikelića kakvi su odnosi Mladića, je li Mladić sada više naklonjen Karadžiću ili je ostao veran Miloševiću, pa mi je on rekao: "Ma on je 200 posto" veli, "Miloševićev čovjek", pa veli "juče sam ga ovde sa autom doveo ovde Miloševiću".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, al' on to demantuje, on kaže da je poslednji put video Mladića početkom septembra 1994. godine. Prema tome, on to upravo ovo šta ste rekli demantuje. Prema tome, kaže da se ništa od toga nije desilo.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja vam ponavljam, ono što sam rekao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pogotovo da se on i Mladić nađu u istom vozilu, pa je l' vam to normalno, kao Mikelić vozi Mladića da dođe kod mene.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa slušajte, to mi ne izgleda normalno, al' mi ne izgleda normalno, ne izgleda mi normalno da je moj vozač iz Dobanovaca do Lipovca bio predsednik Republike Srpske Krajine, Hadžić, bar je on bio moj vozač. Pa, dakle takvih stvari se može dogoditi. A ja stojim iza ovoga što sam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I on dodaje da vas smatra kreatorom vojne operacije "Bljesak", ne samo vojne operacije "Bljesak" već i vojne operacije "Oluja" gde je 250.000 ljudi isterano sa kućnog praga i likvidirano. Rukopis je pa ne mogu tačno da pročitam, ali hoću da ovo dam kao dokazni predmet..

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa već i po ovome što slijedi vidite koliko je vjerodostojan Mikelić, jer to svi znaju koje su bile moje funkcije i da ja nisam mogao biti kreator toga. Mislim cijela ta pisanija, cijela ta pisanija ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Ovo je pismo jednog od vaših prijatelja, juče-rašnje pismo, zar ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pismo tadašnjeg predsednika Vlade Republike Srpske Krajine koji ...

SUDIJA MEJ: Od juče, zar ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Čovek koji je bio glavni pregovarač u ime Republike Srpske Krajine ...

SUDIJA MEJ: Da, dakle on može u dogledno vreme da svedoči, ukoliko želi, može da svedoči ovde i da nam kaže šta ima da nam kaže. Prema tome, nema nikakvog smisla da ovo ovde iznosite pred ovog svedoka, to jest, možete to da uradite, ali ne možete to da uvedete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, dobro.

SUDIJA MEJ: Možete posle da ga pozvete kada za to dođe vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Mej, sad ću da pokušam da preskočim ...

SUDIJA MEJ: Imate još 25 minuta. Trebalo bi da napravimo pauzu za pet minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam još 25 minuta koliko sam razumeo.

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja neću moći ovog svedoka da ispitam za ovih 25 minuta, gospodine Mej. Vi ste sada okrenuli stvar potpuno suprotno, evo ja ću da pokušam što racionalnije s vremenom, recite mi da li sam ja i vama rekao kao da su prema podacima koje sam dobio, Muslimani bombardovali Markale u Sarajevu?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste, to ste vi meni kazali, vi ste rekli: "Evo, koliko se njima može vjerovati, oni su sami pucali na sebe", veli "šta je to njima, 25 mrtvih, to je, to za njih nije važno, ali im to donosi bodove", dakle kod međunarodne zajednice, ali sam poslije vidio da, da vi kažete apsolutno obratno kada ste to metnuli na leđa Karadžiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To nije tačno, to nikada, nije tačno. Da li su, molim vas, to u tački 49 vaše izjave na kraju krajeva i kažete, da su Muslimani, rekao sam da su Muslimani bombardovali Markale i to tvrdim, i Markale jedan i Markale dva i svedocima koje ću dovesti ovde ću to i dokazati. A recite mi, molim vas, to je tačka 49 vaše izjave, da li su Francuzi bili napravili

cele analize o tome da su njihovi stručnjaci rekonstruisali granatiranje putanje projektila i moguće mesto ispaljivanja? Je li to tačno?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste, i to je bivši pukovnik De Bur (De Boer), sada general koji mi je to kazao, jer je ekipa pod njegovim vođstvom radila te analize.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li tačno da su ustanovili da je to mesto bilo pod kontrolom Muslimana?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Tako mi je bilo rečeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od strane Francuza, naravno.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li taj francuski pukovnik, dobro, kasnije general, kako kažete, De Bur vama takođe rekao da su Muslimani takođe to i učinili?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Naime, on je bio čovjek koji je bio analitičar, on je rekao: "Prema svemu što mi znamo, razvidno je da je taj projektil došao sa teritorija koje kontroliraju Muslimani".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da onda to stavimo na stranu. Dubrovnik. Ovde su izveli ne znam koliko svedoka desetak, petnaest, ko je iz Dubrovnika. Vi ste imali pred sobom sve relevantne informacije. Jesam li vam stalno govorio da niko iz Beograda nema nikakve veze s granatiranjem Dubrovnika, i da je to potpuna ludost?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste, vi ste to meni govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi iskreno, gospodine Šariniću, je li verujete vi u to, jeste li i onda verovali, verujete li i sad da je to tačno što kažem?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam to i kazao, da ja ne vjerujem da ste to vi organizirali, ali je to bilo sigurno da ste vi za to znali. Ali ne vjerujem da ste vi to osobno organizirali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, pola crno, pola belo, a da li je vaše uverenje, jeste li utvrdili bar i to da čak ni Veljko Kadijević koji je tada bio ministar odbrane, nije naredio nešto tako? I da to nije urađeno s njegovim znanjem.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, ja sam i to rekao, ja moram biti tu potpuno otvoren, ja sam to rekao, i rekao sam da Veljko Kadijević koji je bio iz mješanog braka, njegova ili majka ili otac su mu Hrvati i koji je bio zaljubljen u Jadransko more i jadransku obalu, da bi me čudilo da je on to zapovijedio. Ali sam isto tako kazao da je to bilo u režiji Adžića koji je bio dole iz Hercegovine istočne, dakle primorac tamo i koji je apsolutno bio čovjek koji je vodio tu akciju, dakle čovjek koji je bio, koji je bio isto tako inicijator toga. Ali ja ovde imam isto tako neke zaplijenjene dokumente koje smo mi imali na uvid i zapovijed admirala Mile Kandića od 1991. godine gdje on kaže u vezi dijelovanja tih snaga po vitalnim obijektima u Zadru, Šibeniku, Splitu i Pločama, blokadu vojarni i odsjećanju ostalih teritorija od Republike Hrvatske. To je bilo 1991. godine, Mile Kandić daje tu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Došlo je vreme za pauzu. Da li očekujete da će amikusima trebati puno vremena za ispitivanje?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ja, ukoliko bi bilo moguće, između 15 i 20 minuta.

SUDIJA MEJ: Razmisljećemo o tome. Hvala vam. Sad pravimo pauzu od 15 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Sada ćemo da iznesemo sledeću odluku o vremenu uzimajući u obzir koliko nam je preostalo. Dakle vi možete da imate još pola sata, gospodin Tapušković još 15 minuta, a Tužilaštvo, ukoliko je potrebno, 20 minuta. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, samo da završimo ovo oko Dubrovnika. Da li je tačno da je Bobetko želeo da osvoji područje Trebinja, ali da je tu sve počelo oko Dubrovnika, uopšte ta nesrećna operacija oko Dubrovnika?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: O tome se razgovaralo, ali je hrvatsko vođstvo bilo uopšte protiv toga, jer bi to vodilo u jedan međunarodni sukob pa bi to vođstvo, odnosno predsjednik Tuđman nije to nikako htio prihvatiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja verujem u to što ste sada rekli, ali Bobetko je išao u operaciju u zaleđu Dubrovnika, jel' tako ili ne? Pa ga je posle Tuđman zaustavio.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Bilo je nešto drukčije. Iz zaleđa Dubrovnika se tuklo po Dubrovniku. Onom Dubrovniku kojemu ste vi toliko komplimentata napravili i kazali kako ste najbolje trenutke vašeg života tamo proveli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, i ja i moja porodica.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da i ovaj sada, dakle, otuda se tuklo po Dubrovniku. Dakle, bila je potpuno legitimna akcija da se ta gnjezda odake se tuče po Dubrovniku, tih mislim, nemam, nemam riječi da kažem koje su, kakvi su to ljudi koji su mogli po takvom gradu tući, dakle da ih se neutralizira, to je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a znači nije prvo počela Bobetkova ofanziva nego je njegova, njegova vojna aktivnost bila posljedica ovoga što vi govorite.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to ono šta tvrdite?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To je ono što tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Možemo da idemo dalje. Vi kažete, tu se pozivam na tačku 9 iz vaše izjave da je međunarodna zajednica mene podržavala, a Hrvati i Slovenci su bili tretirani kao secesionisti.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: U prvo jedno vreme je to tako bilo, da. To je bilo u prvo vrijeme, kako sam ja uvijek govorio, dok vas međunarodna zajednica nije pročitala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dok me nije pročitala, a zar nije to bilo dok, pre nego što su Klinton (Bill Clinton) i ostali bombardovali Jugoslaviju, pa sad treba prikriti te njihove zločine?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa slušajte, ja u to neću ulaziti, to bi trebalo pitati predsednika Klintona, a ne mene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa imaću, ja se nadam prilike da i nje ga pitam, ali samo da vas zamolim ...

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Pređimo na nešto drugo.

OPRUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da vas podsetim na stenogram sa sastanka 18. avgusta 1995. godine. Samo ću kratko. Piter Galbrajt govori, američki ambasador tada u Zagrebu: "Od kako je, mi shvatamo aspekt, pokazali smo velike simpatije od kako je predsednik Klinton stupio na dužnost u tom pogledu, u pogledu važnosti naglašavanja nezavisnosti Hrvatske. To ste videli u našoj politici i načinu na koji se ona razvila od Bušove (George Bush) Vlade koja je, iskreno govoreći, oklevala sa priznanjem Hrvatske. Nije se slagala sa njenim granicama, sadašnjim granicama. Zahvaljujući nama, UN vas je priznao početkom 1993. godine. Vi ste videli šta sam ja učinio na temelju uputstava predsednika Klintona i afirmirao to vrlo javno". Dakle, Galbrajt ovde kritikuje Bušovu administraciju, veliča Klintonove zasluge za ono što ste vi u to vreme radili, je l' tako, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa koliko ja znam, Piter Galbrajt je ovde svedočio, vi ste mu postavili to pitanje i da vam je on na njega odgovorio. Ja vam nemam što odgovoriti na to pitanje i to je trebalo njemu postaviti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tuđman tada kaže da je ukazao juče, "prema tome, ako je prihvaćeno ono što ste kazali da se srpski deo", govori sada o Bosni, "ima pravo osloniti na Srbiju, pa onda, nema tu razlike, s tim da se iza toga ne krije nikakva ideja da bi preko toga Hrvatska se mogla vraćati u jugoslovenske okvire". I onda Holbruk (Richard Holbrooke) odgovara: "Ne, naravno" i opet Granić kaže: "Gledišta nema velikih razlika", posle su tačkice, pa Holbruk: "Mate", obraća se Graniću, "ova vlada nije nikad gajila sulude zamisli o obnovi Jugoslavije". A onda predsednik: "Gospodin Iglberger (Lawrence Eagleburger) nije bio jedini u nastojanjima da se", pa onda mu upada u reč Šušak "to je prijašnja vlada". Pa Holbruk: "Upravo sam to hteo reći. Tako mi je drago što ste pomenuli Iglbergera. Prijašnja vlada je imala tu suludu zamisao. Bejkerov (James Baker) govor u Beogradu, Iglberger, Skolnik, to je prošlost". Dakle, oni vama objašnjavaju da je Bušova vlada imala ideju da se sačuva Jugoslavija, da je ta ideja suluda, da je to prošlost i da oni podržavaju vas. Je l' tako, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To nije bilo tako jasno rečeno, to vi izvodite iz toga što je rečeno. Jeste, ja se sjećam da smo mi bili 1990. godine, koncem 1990. godine u Beogradu, baš kad je Džejms Bejker bio tamo i bilo je malo čudno kako se gospodin ponašao, jer je delio lekcije, reko je: "Mi ćemo vam pomoći finansijski ako budete li bili razumni, ako ne, onda ne ra-

čunajte više na nas" i tako, tako da je to bilo kao ono mala djeca u školi. Ali da se dolaskom, dakle Klintona na vlast došlo do jedne ravnoteže, to je sigurno kao što je došlo do ravnoteže, isto tako, i u odnosu između Francuske (France) kada je Miteran (Francois Mitterrand), namjesto Miterana došao Širak (Jacques Chirac) na vlast.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vrlo dobro, gospodine Šariniću. Ovdje Holbruk kaže: "Vi ste imali opravdanja za vojnu akciju u zapadnoj Slavoniji i ja sam je branio stalno u Vašingtonu. Setićete se da smo nas dvojica se susreli u Londonu (London) odmah posle toga, a zatim smo otišli u američko veleposlanstvo i sastali se sa Gorom (Al Gore). To je bila vrlo dramatična razmena. Neki su hteli da vam Gor kaže da se povučete iz zapadne Slavonije, a mi smo rekli apsolutno ne. Morate ostati onde. Zatvorili ste stražnja vrata, to je vaša zemlja. Zatim smo raspravljali o vašim aktivnostima u Livanjskom polju. I tu smo ponovo rekli, nastavite". Pa onda kaže: "Javno smo govorili kao što znate da smo zabrinuti, ali privatno, vi ste znali šta mi hoćemo". Dakle, oni su vam dali zeleno svetlo za ove vojne akcije. Je l' tako, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Oni su vidjeli prvo da pregovori nikud ne vode. Ti pregovori su bili sterilni i jednostavno su promijenili taktiku. Oni nama nikada nisu otvoreno kazali da, ovaj, sa nekim novim papirom ili dokumentom nisu kazali da mi možemo ići u akciju. Oni su zaustavili akciju kada je ona išla, išla prema Banja Luci. To je, to je istina. Ali ovo sve drugo, zapadna Slavonija, to je bilo na crti njihovog razumjevanja za tu, za tu akciju i tu je Holbruk bio apsolutno jedan pragmatičan i normalan političar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znae kako su zaustavili tu akciju kad je ona išla prema Prijedoru i Banja Luci? Tako što sam ja rekao Holbuku da ću što se tiče Srbije i mene lično, prekinuti svako učešće u daljim razgovorima ako odmah ne zaustave to. A on je rekao: "Odmah idem u avion, idem kod Tuđmana i reći ću mu da mora da se zaustavi akcija". I onda su zaustavili akciju.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: A tu ste se vi pretvorili u svedoka i molim, ja nemam komentara na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, vi kažete da su Vens i Oven stalno dolazili u Beograd, a vi ste ih kritikovali. Pozivam se na vašu tačku 35. Pa šta mislite, šta se desilo. Nekoliko godina međunarod-

ni predstavnici daju podršku naporima Srbije i mojim ličnim da se postigne mir, zaustavi rat i tako dalje, a onda, posle agresije NATO 1999. godine objašnjava da to što smo pre činili nije bilo nastojanje da se postigne mir nego neke aktivnosti koje su vezane za rat. Je l' tako, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, kako se situacija na terenu mijenjala, tako su se mijenjali i pristupi međunarodne zajednice tim problemima. Ja znam, mi znamo, da je lord Owen bio veoma sklon vašoj politici i da ste vi čak imali odlične osobne odnose sa njima i to nije s moje strane neka kritika nego konstatacija jedne, jedne situacije. Vi ste mi sami rekli kako je on bio obiteljski vaš prijatelj i tako dalje i međutim, neke stvari koje je on kazao, mi smo bili, ja sam osobito bio zgrožen, jer kada je kazao: "Nemojte se nadati da ćete za zelenim stolom dobiti ono što niste kadri odbraniti na terenu". To je bilo u stvari, jedno, jedno, s time je on poticao agresiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja prvi put čujem da je lord Owen podsticao agresiju, jer koliko se sećam svih njegovih nastojanja, da su bila usmerna da se postigne mir. Njegove su aktivnosti opstruirali ovi ljudi u Vašingtonu koji nisu hteli da ga podrže pa je dve godine duže trajao rat. Je li to tačno ili ne, gospodine Šariniću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne bih se mogao s time složiti, ali ovu rečenicu koju sam ja rekao, vi je niste namerno komentirali da "nemojte misliti da ćete za zelenim stolom dobiti ono što niste kadri odbraniti", to je za Bosnu rekao i to na jednom sastanku u Dobanovcima gde smo dugo, dugo, ovaj sastančili, ako mogu tako da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, zaista se ne sećam da je to rekao lord Owen, ali vaše je da tvrdite da je rekao, meni ovo odudara od njegovog nastojanja da zaključi mir, ono što vi tvrdite. Dobro, da raščistimo još par stvari. Je li tačno da je Tuđman javno govorio da je Bosna kako on kaže, povijesni apsurd?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ma nije on govorio samo to. Ja sam tu napravio jednu veliku razliku između Tuđmana povijesničara i Tuđmana političara i državnika, ne? On je rekao to i to je bilo javno, on nije krio to, on je čak rekao da je Bosna čak, rezultat turskih osvajanja u XV stoleću, bio je sklon banovini, te banovini od 1939. godine, te onom Cvetković-Maček i tako dalje, ali kada je došlo do toga da se to realizira, e onda je on bio posve drugi čovjek. On je vidio da je podijela Bosne nešto što bi međunarodna zajednica osudila i onda smo mi prvi priznali Bosnu i Hercegovinu, prvi ambasador je

tamo bio, pomogli referendum o neovisnosti, potpisali splitsku deklaraciju i tako dalje i tako dalje, dakle svi oni konkretni potezi dok vi, gospodine Miloševiću, niste htjeli priznati Bosnu, koliko god smo mi svi i ja osobno insistirali kod vas. Kad sam vas pitao: "Zašto ne priznate Bosnu" kad ste mi odgovorili: "Kakvu Bosnu, čiju Bosnu?" kao da ona nikada nije ni postojala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, pa valjda je trebalo prvo naći mirno rešenje. Mi smo posle Dejtona (Dayton), kada je uspostavljena ustavna, sistemska i svaka druga situacija u Bosni i Hercegovini to uvažili i time priznali, ali onda kada je postignuta da tako kažem, glavna meta da sva tri naroda budu jednaka. Da budu ravnopravni u Bosni i Hercegovini, to je bila naša teza od samog početka.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Samo do Dejtona, vi znate šta se u Bosni dogodilo, dogodila se Republika Srpska sa 49 posto teritorija i dogodilo se etničko čišćenje i dogodilo se ono što je bila vaša strategija da ta Republika Srpska prije ili poslije postane deo Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, istovremeno kad se dogodila Republika Srpska, dogodila se i Herceg Bosna ali je, kasnije, Tuđman pod pritiskom pristao da se napravi federacija. Je l' to tako ili ne? Tuđman je imao ideju i podržavao i Republiku Srpsku i Herceg Bosnu i muslimansku federaciju i, odnosno Republiku Bosnu i Hercegovinu, kako su je nazivali Muslimani, ali je kasnije on pod pritiskom išao na taj bilateralni sporazum koji su organizovali Amerikanci, je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, to baš tako i nije, i ja imam ovdje moje bilješke koje sam napravio od sastanka u Ženevi, gdje je na sastanku bio predsjednik Tuđman, Alija Izetbegović, Haris Silajdžić i moja malenkost, i u jednom trenutku kaže Alija Izetbegović: "Jeste li vi razmišljali o pripajanju Herceg Bosne Republici Hrvatskoj? Mi ne bi imali ništa protiv toga. Takođe, tada bi muslimanska država, iako mala, bila samostalna i imala vanjske granice garantirane od međunarodne zajednice, naravno da bi se ekonomski oslanjala na Hrvatsku". Dakle, Alija Izetbegović je bio nudio Hercegovinu Hrvatskoj. Tuđman to nije prihvatio. Nije prihvatio jer je znao da to mijenjanje granica, ovaj, nije prihvatio iz dva razloga. Znao je da ovaj, prvo, to mijenjanje granica bi izazvalo u međunarodna zajednica veliki revolt s jedne strane, a s druge strane, tu su i Hrvati u srednjoj Bosni koji bi time bili definitivno napušteni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste već sada spomenuli srednju Bosnu, da li vi smatrate da su Muslimani izvršili etničko čišćenje i veoma mnogo zločina protiv Hrvata u srednjoj Bosni?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Toga je sigurno, sigurno bilo, ali ja ne mogu generalizirati, ja mislim da su to skupine, neke skupine to radile, ali to nije bila, ja ne vjerujem da je to bila službena politika bosanskog vođstva niti Alije Izetbegovića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, sećate li se da je na sastanku u Ženevi, upravo u vašem prisustvu, baš se dobro sećam, bili ste samo vi i Tuđman i Oven i Stoltenberg, kako je Tuđman govorio da nikada nije čuo za takva zverstva kakva su Muslimani izvršili nad Hrvatima u centralnoj Bosni? Je li se sećate te Tuđmanove izjave tada, doduše, nije bila javna ali je bila na sastanku gde su bili i Oven i Stoltenberg i vi prisutni uz Tuđmana?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, ovako, ja se baš tih riječi ne sjećam, ali znam da je predsednik Tuđman bio kritičan prema takvim činima s jedne strane, a s druge strane, to su bila nesretna vremena u kojima se dogodilo puno stvari. U toj Bosni vjerojatno niko nije nevin.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Baš mi je drago da to čujem sa te strane bar jednom. A recite mi, molim vas, da li znate da je veliki broj stanovnika, ali naravno i vojske bosanskih Hrvata se tada, kada je nastupila Hrvatska ofanziva, povukao preko srpskih položaja i srpskih teritorija?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da. Kad sam vam rekao da nitko nije nevin, ja sam mislio i na takve stvari. Tamo je svako sa svakim ratovao i kako su dani i mjeseci prolazili, tako su se i savezništva gradila i rušila, tako da mi znamo da su Hrvati jedno vrijeme surađivali i sa Srbima, i pak, konačno bio je onaj sastanak u Gracu (Graz) između Karadžića i Bobana koji je ispaao, nije, nije, nije tajna, na kome su razgovarali ali nisu ništa zaključili i dakle, takvih je stvari o kojima vi govorite, bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u vezi sa ovom tačkom 65, vašom da li je tačno da je Hrvatska, šest meseci Armiji Bosne i Hercegovine tajno noću isporučivala naoružanje helikopterima?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Je li je šest mjeseci, to vam ne mogu reći ali da je isporučivala i da ju je pomagala, to je sigurno, ali to je bilo u Bihaćkom džepu, jer tu se, tu je došlo do jedne specifične situacije. Mi smo morali, ajde iz ljudskih razloga ali i iz taktičkih i strateških razloga obraniti Bihać

od srpske agresije. Jer u protivnom, da je Bihać pao, prvo, dogodila bi se druga Srebrenica, a sa druge strane onda bi se ujedinila RSK i RS. i onda bi došlo do općeg rata. Jer, jednostavno bi to, jer onda nije više unutar jedne zemlje, nego onda je to komad po komad Hrvatske koji je odnesen u jednu drugu državu što Hrvatska, naravno, ne bi mogla tolerirati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šariniću, pa zar nije potpuno suprotna situacija? Taj Bihaćki džep bio je pod kontrolom Muslimana, ali Muslimana koji su bili za mir osim onog Peti korpusa Atifa Dudakovića. Toje bilo pod kontrolom Muslimana na čijem je čelu bio Fikret Abdić. Njega ste podržavali i mi i vi, odnosno pomagali i vi i mi. Ovde ste juče pomenuli kako sam vam ja rekao da smo mu poslali 12.000 ćebadi. On je bio u izuzetno teškoj situaciji. On je bio za mir, on je bio čovek koji nije želeo da ratuje, koji nije želeo da ratuje ni prema jednoj ni prema drugoj strani nego je jednostavno želeo da organizuje privredni život i da ti ljudi imaju šta da jedu tamo, je li tako bilo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa eto, tu se ja sa vama slažem, njemu je bilo teško preživjeti pa je morao, dakle imati savezništva sa svih strana. Međutim, vi ste meni, dakle nama ste predlagali da mi napravimo konfederaciju sa tom SAO Bosnom. Međutim, mi to nismo prihvatili, jer onda bi to bio predsedan pa bi se onda i za Republiku Srpsku Krajinu mogla tražiti ista stvar. Ali tu, tamo je bio odnos snaga, nije mogao Fikret Abdić niti bošnjačka vojska jednostavno se braniti protiv Karadžića i vojske Republike Srpske Krajine i Republike Srpske Krajine koja ih je potpomagala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, nije valjda Vojska Republike Srpske ili Republike Srpske Krajine napadala Abdića. I to nije bila SAO nego je bila Autonomna pokrajina Zapadna Bosna čiji je predsednik bio Fikret Abdić, a tamo je stanovništvo bilo pretežno muslimansko, mislim ogromno većinski muslimansko.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, tu je naime, srpska je armija napadala bošnjačku armiju tamo i oni su nas molili za pomoć. I zato smo im mi davali najpre pomoć u sredstvima i opremi i tako dalje, a onda, kada smo vidjeli da će to pasti, to se radilo o nekoliko dana, da mi nismo intervenirali, Bihać bi pao šaptom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li tačno da je Izetbegović molio vas, kad kažem vas, ne mislim na vas lično nego na hrvatsko rukovodstvo da zauzmu Sanski Most i sve dole, da idu prema Banja Luci?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da, oni su to molili, to je istina, ja se sjećam i vašeg komentara što se toga tiče, rekli ste: "Ma šta Sanski Most, oni ne mogu osvojiti ni jedno selo sami". Vjerojatno se toga sjećate? I ovaj ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tražili su vam, dakle da napadate srpske teritorije, je li tako, Izetbegović?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Oni su, oni su smatrali to, Sanski Most je kao jedno historijski, povjesno, teritorij muslimanski.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Šariniću, da se vratimo na Hrvatsku. Je li tačno da je za vreme rata u Hrvatskoj Špegelj želeo da napadne kasarne JNA u Hrvatskoj? To govorite o tome u tački 16 svoje izjave.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Dobro, to je nešto što je poznato, što je poznato i tu, naravno na način kako se JNA ponašala, nije čudo da su se rodile i takve ideje da se napadnu vojarnje. Vi znate da je vojarni bilo, mi smo pregovarali sa njima, pa ja sam čak i sa njima pregovarao, sa Rašetom, u Varaždinu je Trifunović predao oružje, a sve drugo su odnosili. Prvo su odnijeli 1991. godine u Sloveniji da bi naoružali RSK, Srbe u RSK i RS, a onda su jednostavno povukli i brodovlje sa mora, povukli su apsolutno sve, tako da ono što je ostalo, a osim toga i oružje teritorijalne odbrane su nam uzeli, što je normalno trebalo biti pod republičkom kontrolom. To nisu na primjer, napravili u Sloveniji tako da je bila logična, odnosno legitimna ideja i Špegelja da, da se napadnu, da se pokuša to oružje izvući iz vojarni. Međutim, Tuđman to nije hteo, jer u to vrijeme Hrvatska je bila nenaoružana i to bi moglo tragično završiti

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, samo kraće molim pošto ja imam, po ovome kako sad izgleda nešto manje od 20 minuta, je li tako?

SUDIJA MEJ: Mnogo manje od toga, gospodine Miloševiću. Imate još četiri minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Četiri?

SUDIJA MEJ: Da, iskoristite ih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Rekli ste mi da imam pola sata. Pa nismo valjda počeli u 11.35?

SUDIJA MEJ: Imali ste već svoje vreme, imate još četiri minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda samo da se osvrnem na nekoliko ovih pitanja. Jeste li vi ikada posetili logor "Dretelj"?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Nikada. Čuo sam za to i to posle dugo vremena, međutim ja sam se interesirao prije dolaska ovamo o tom logoru, i ja znam da je u taj logor otišao Mate Granić, a da su u vrijeme kada se o tom razgovaralo, onda su se sastali Izetbegović i Tuđman i onda su poslali dakle Matu Granića u Dretelj, a Harisa Silajdžića u Konjic i oni su tu ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo kratko, molim vas ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Dakle, nikada nisam bio u Dretelju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ovde ste na strani ERN 038262, to je oznaka suprotne strane, u poslednjem pasusu, to je neki dokument koji ja uopšte ne mogu da odgonetnem jer sam dobio tu stranu 2, kaže: "U septembru 1993. godine, u pratnji predsednika vlade Prlić Jadranka, logor "Dretelj" posetili su visoki zvaničnici Republike Hrvatske, Granić Mate i Šarinić Hrvoje, a po njihovom odlasku, uprava logora je organizirala i podsticala oslobađanje logoraša", pa pod navodnicama "masovnim odlaskom u treće zemlje" što je bio jedan način prisilnog raseljavanja bošnjačkog naroda i iseljavanja sa tla sopstvene države". Je li to neistina?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Apsolutno. Da sam ja bio, to je apsolutno neistina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Šariniću. Pomenuli ste juče izbore u RSK-a kada je Babić kako kažete pobedio, pa je to poništeno pa je pobedio Martić. Prvo, da li se sećate prvo da to nije tačno? U prvom krugu Babić je imao prednost, a u drugom pobedio Martić. Babić nije pobedio u prvom krugu nego je imao neku prednost, ali pošto nije pobedio, ima i drugi krug, u drugom krugu je pretegnulo na Martićevu stranu, dakle on je potpuno legalno bio izabran.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa ja se sjećam da sam ja sam vas onako malo zadirkivao, jer ste vi meni govorili da će Martić sigurno pobijediti. Pa dobro, u tom prvom krugu je Babić bio na čelu i onda sam vam ja rekao: "Pa predsjedniče, ovaj, izgleda da tu vaš pulen neće dobiti", a onda ste mi vi odgovorili: "Pa bilo je tu nekih nepravilnosti" i tada je naglo pobijedio Martić ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pobedio je u drugom krugu, a tačno je da što se tiče mog mišljenja o Babiću i Martiću da sam ja smatrao da je Babić jedan nepošten čovek, a da je Martić jedan pošten čovek.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da, a pa sad to je Martić i dokazao posle sa bombardiranjem Zagreba i tako dalje koliko je pošten, ali to je druga priča.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je druga priča, mi smo to bombardovanje osudili, ali on je to uradio kao akt upozorenja zbog vaših napada tamo, mada mi to nikad nismo mogli da opravdamo i smatrali smo da je to apsolutno nedopustivo, gađanje Zagreba. Recite mi, molim vas, otkud vam ideja da kažete kako u vezi sa nestalim Hrvatima nije ništa preduzeto, kada vam je dobro poznato da je formirana u Hrvatskoj i u Jugoslaviji zajednička Komisija za nestala lica koja se sastajala recipročno u Beogradu i Zagrebu više puta i da su bili, dakle organizovan i institucionalni način i okviri da se pomogne porodicama nestalih lica i s jedne i s druge strane? Kako možete da kažete da ništa nije preduzeto kad je sve, sve to preduzeto i kad su te komisije vodili vrlo istaknuti funkcioneri i Jugoslavije i Hrvatske?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam, ja sam pragmatičar i govorim o onome što je bio rezultat toga. Ja sam sa vama osobno govorio, ja sam bio pod pritiskom svih rođaka tih ljudi koji su nestali i molio sam vas i kumio da se nešto poduzme. Vi ste mi rekli da ćete nešto odmah poduzeti, ali u sledećih nekoliko mjeseci ni jedno jedino ime nije došlo, došlo na vidjelo, tako da moglo je doći, jer od onih 1.800 ljudi, ako se ja dobro sjećam nestalih, dakle moglo ih se barem pet naći, da nekako se umiri javnost. Međutim, to se nije dogodilo. Što je poslije bilo, to je druga pjesma.

SUDIJA MEJ: Vaše vreme je isteko. Imali ste sad već više od onoga što smo odredili. Izvolite, gospodine Tapušковиću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo još jedno pitanje, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Ne, vi više nećete postavljati pitanja, gospodine Miloševiću. Izvolite. Moramo da završimo sa ovim svedokom. 15 minuta, molim vas, gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časne sudije, ja ću koristiti samo reči koje je gospodin svedok Šarinić izjavljivao na pojedinim mestima i koje je direktno čuo i predočavaću mu samo stvari koje se nalaze u dokumentima. Ja sam zamolio tužioce da gospodinu Šariniću pripreme i njegov iskaz koji je dao i 24. 25. i 26. februara i 14. i 15. maja 2003. godine, ja ga imam ovde u jednoj kopiji, ja ga odmah mogu predati da se oko toga ne bi zadržavali gospodinu Šariniću na BHS-u. Vi ste govorili o Jugoslovenskoj narodnoj armiji i jednim sastanku u glavnom ispitivanju u paragrafima 15, 16, 17 i 18. I paragraf 18 kaže ovde: "Kadijević je rekao da JNA ne bi ispalila niti jedan metak" kako ovde stoji. Je li tako bilo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Da je to Kadijević izgovorio, to je sigurno tako.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali pogledajte, pogledajte ako možete, stranu 6, ovog iskaza koji ste dali i ovde kažete sledeće, da je Kadijević takođe govorio i da je bilo reči o tome: "JNA je zato da se dogovoreni mir osigura i onda paralelno razgovara o političkoj budućnosti". Da li se sećate da je i o tome bilo reči?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ja se sjećam da je o tome bilo riječi, ali to je bilo, kako se kaže, *verba volant*, dakle da je to bilo stajalište od Kadijevića u riječima, ali šta se događalo u stvari na terenu, to je bila druga priča.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, dalje ste ovde izjavili da je Kadijević rekao: "Kadijević je rekao da JNA neće nijedan metak ispaliti ako nije napadnuta". Je li i to rekao?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, pa onda, još samo malo niže: "Mi mislimo da JNA ako otiđe sa terena da bi bilo još veće krvoproliće, a vi mislite obrnuto", pa malo niže da je Kadijević rekao da on smatra da treba sačuvati Jugoslaviju. Da li je tako bilo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: On je bio apsolutno Titov čovjek i on je išao za tim, ali to što je govorio da bi bilo više krvoprolića i tako dalje, vi jako dobro znate da je JNA dok se nije pretvorila u čistu sprsku vojsku, vojsku Srbije, da je do onda čuvala leđa, čuvala leđa Srbima i da je bila apsolutno antihrvatska.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A onda, molim vas, pogledajte na stranici 10 gde govorite o Špegelju da je Špegelj još početkom godine govorio Tuđmanu da treba napasti kasarne, a da je Tuđman rekao da to ne bi trebalo raditi, da bi to bilo samoubistvo. Da li je tako bilo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Je, pa to sam ja i sada rekao kad sam optuženom odgovarao na to pitanje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li je zaista do opkoljavanja kasarni došlo avgusta meseca ili septembra meseca 1991. godine?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: E pa nije u svima, ali u nekima, ja znam da su naši ljudi pokušavali pregovarati sa svakim, sa svakim ljudstvom svake kasarne i tako dalje i tako su negdje, hajde da kažemo na jedan civilizirani način riješilo. Uzmite primjer Rijeke gdje je otišlo, samo naravno, oni su odnijeli sve naoružanje i opremu sa sobom. Ali nije bilo metaka. Trifunović u Varaždinu, on je i ostavio oružje i onda su ga radi toga i sudili u Beogradu, posle, je l'?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. E sad, molim vas, stranica 20 gde ste malopre govorili nešto o Bihaću i o tome kakav je Miloševićev stav bio u odnosu na Adžića. Malopre ste rekli da se ne sećate, ali ste kad ste bili ispitivani i davali tu izjavu koja se nalazi pred vama decidno rekli sledeće, evo, četvrta rečenica, Bihać: "Šest meseci su Hrvati, tajno noću, isporučivali hranu, robu i naoružanje helikopterima", je l' tako bilo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Je, je, pa ja sad ne znam je li šest mjeseci, ali jedno vrijeme, dobro, to je molim, to je to.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa dalje, odmah u nastavku: "Bosanci nisu mogli osloboditi Bihać, Sjedinjene države su pomagale Hrvatima ali su nas onda zaustavili pre nego što smo stigli do Banja Luke", je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Jeste.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Međutim, pre toga je bio jedan razgovor u Splitu u kome govorite malo niže, kažete ovako: "Onda je došao sastanak u Splitu kada su Hrvati pitali da osiguraju granicu od Srba i Izetbegović se složio". Da li to znači da se Izetbegović složio sa vašim zahtevom da osigurate granicu?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa slušajte, to bi se tako moglo iščitati ovdje, ali situacija je u stvari bila nešto drukčija. Kada su, kada je Izetbegović, Bošnjaci tražili da im Hrvatska pomogne vojno, onda je Hrvatska rekla: "Dobro, molim onda izvolite zatražiti službeno to". Onda oni nisu hteli to službeno zatražiti. Onda je hrvatsko vođstvo reklo: "U tom slučaju mi to ne možemo napraviti na svoju ruku, jer onda će to izgledati kao da je to bila agresija na susednu državu".

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro, to je došlo, došlo je do toga?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Nije došlo do toga, ali onda se potpisala Splitska deklaracija.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, i sad gledajte, i onda ste se dogovorili da hrvatska vojska, dakle hrvatska vojska može delovati u graničnom području nekih 60 kilometara od granice. Hrvati su napali ono što je međunarodna zajednica trebalo učiniti. Da li to znači da ste vi sa hrvatskom vojskom delovali na teritoriji unutar tuđe države gotovo 60 kilometara unutar te granice?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Je, kada je prije toga potpisan sporazum o tih 60 kilometara.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li smatrate da je to bilo legitimno da se to preduzme i da se deluje preko teritorija tuđe države jer je to rađeno upravo zbog interesa koji su trebali da budu preduzeti u akciji "Oluje"?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa prvo je došlo da, da nije do toga došlo, bilo bi došlo do pada Bihaća i druge Srebrenice i tako dalje, to je jedna stvar, a druga stvar je ako vas susedna država s kojom ste u dobrim odnosima traži da joj pomognete na svaki način, onda to se ne može interpretirati kao agresija, nego se može interpretirati kao izvršavanje tražene pomoći.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali zar ste vi već 12. jula znali da će se dogoditi Srebrenica?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa to se je znalo i, i, i prije 12. jula.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da će se Srebrenica dogoditi?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Srebrenica bi se bila dogodila da je pao Bihać.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A molim vas, časne sudije, ja sam kod svedoka Pitera Galbrajta i vi ste to uveli kao dokaz Pretresnog veća pod brojem 11, uveo jedan dokument koji ste vi prihvatili, ja imam kopiju tog zapisnika, i hteo bih da gospodinu Šariniću predočim nekoliko stvari iz tog zapisnika. Vi niste prisustvovali sastanku na Brionima kada se odlučilo da se preduzme akcija na ...

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Koja akcija?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Akcija "Oluja".

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Nisam bio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Niste bili i ja vas neću pitati o onom što sam pitao gospodina Galbrajta i što sam pitao gospodina Agotića, ali evo ovde, na trećoj stranici šta kaže predsednik Tuđmn. To je pretposlednji pasus, nalazi se pred vama: "Prema tome, kao što ste videli, on je ultimativan, ali je već jutros Stoltenberg došao Šariniću i kaže da bi se to moglo popraviti u onom smislu kao što predsednik traži. I da oni predlažu da se između kninskih Srba i nas održi sastanak u Ženevi", je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa ko je kako kazao, mislim ja tamo nisam bio pa ne mogu tvrditi ni negirati da je to predsjednik kazao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A je li Stoltenberg bio kod vas?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Stoltenberg je bio kod mene 100 puta.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je li tačno ono što piše u narednom pasusu: "Ja sam Šariniću rekao da može načelno reći da mi jesmo za pregovore ali da neće biti na čelu delegacije ako dođe do tog sastanka" Evo, poslednja rečenica na toj stranici

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: "Ja sam Šariniću rekao da može načelno reći da mi jesmo za pregovore ukoliko prihvaćaju one moje uvijete koje sam

postavio Akašiju, ali da on neće biti na čelu delegacije ako dođe do tog sastanka.”

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I da ćete pregovarati, ali da od razgovora, od dogovora nema ništa, da se u napad ide bez obzira na te pregovore. Da li je tako bilo?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Toga se ja ne sjećam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Molim.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Danas je uveden jedan dokaz, to je dokument koji se nalazi pod tabulatorom 39 i ja bih hteo da pitam gospodina Šarinića samo nekoliko stvari u vezi tog zapisnika. Vi ste ovde, u glavnom ispitivanju, rekli da je Slobodan Milošević uvek smatrao da je Knin hrvatski.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To je, to je bilo tako, ali ja sam rekao isto tako da mu ja nisam vjerovao. To je bila taktička igra ...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Toje bila taktička igra Miloševića jer on je bio gospodar ovih prostora sa time, dakle 30 posto Hrvatske, 72 posto Bosne i Hercegovine, dakle to je, to su njemu bila dva željeza u vatri i on je to koristio u pregovorima.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Razumeo sam.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ali nemojte, nemojte zaboraviti još jednu stvar, da je Srbija bila pod sankcijama i da je ona trebala puno argumenata da se te sankcije dignu i to je bio lajt motiv svih akcija Slobodana Miloševića, s time da mu se dignu sankcije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pogledajte na stranicu 15, zadnji pasus. Vi ste u glavnom ispitivanju rekli da je njegov stav u odnosu na istočni deo Hrvatske drugačiji. Međutim, evo šta ste odgovorili u jednom dijalogu koji ste vodili sa jednim gospodinom koji se navodi tu, sledeće reči ste rekli: “On nije nikada porekao da je istočni sektor, sektor Hrvatske. Čak i kad je predložio referendum, pitao sam ga, pritisnuo sam ga, pitao sam ga na šta

će se referendum odnositi, a on mi je reko da će se referendum odnositi na status istočnog sektora unutar Hrvatske". Je l' tako?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: To je tako, samo taj status, mi nismo bili protiv referenduma, to je bio integralni deo Hrvatske, a taj referendum na kome je insistirao gospodin Milošević je bio veoma upitan i mi nismo mogli na to pristati, ali on je, dakle, ovo su riječi koje ja citiram i koje stoje. Samo taj referendum ne bi mogao biti nešto što bi se moglo prihvatiti kao ideja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Strana 23, to je engleska verzija, strana 18, strana 18 engleske verzije tog dokumenta. Govorili ste ovde u glavnom ispitivanju da je gospodin Milošević pričao svojim ljudima da on može da naredi ovo ili ono, a evo šta ste ovde rekli. Tuđman kaže, vi ste bili na tom sastanku.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Koja strana?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 23. Pred kraj. Predsednik kaže: "A on to ponovo i ponovo, ne može". Na šta Ričard Holbruk kaže: "U tome i jeste stvar"

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne može što?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne može upravo to, da naredi bilo šta.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, ja u to, ja u to malo vjerujem, jer setite se iza toga Dejtona, u Dejtonu je optuženi itekako telefonirao iz Dejtona svojim, dakle ljudima na terenu u Bosni i u Hrvatskoj, je l', da potpišu Erdutski sporazum koji sam onda ja, u ime Hrvatske, potpisao. A oni to ne bi nikada potpisali da nije bilo tog telefonskog poziva. Znači da je inpakt njegove snage bio itekako važan.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, imajmo na umu vreme, molim vas da brzo završite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Evo, to završavam sa ovim. Ja imam ovde dokument od 31. avgusta 1995. godine. Časne sudije, to je dokument koji sam predočavao, doduše na zatvorenoj sednici, i ja bih molio ako to mora da bude na zatvorenoj sednici, generalu Klarku (Wesley Clark) i ja vas molim da to obavimo na privatnoj sednici.

SUDIJA MEJ: U redu.

(privatna sednica)

sekretar: Sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šariniću, postavili su vam mnogo pitanja o dokumentima, a nismo videli sve te dokumente, niti ste vi imali priliku sve da ih pregledate. Ja sada ne želim da povećavam to breme materijala koje stoji pred Pretresnim većem, međutim recite mi, postoje li neki konkretni dokumenti o kojima su vam postavljena danas pitanja i koje biste ipak želeli da pogledate, za koje biste želeli da ih mi ipak pronađemo i predamo Pretresnom veću. Ako ne, imam pet, šest kratkih pitanja za vas.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Gospodine Najs, toliko je dokumenata spomenuto u ovom unakrsnom ispitivanju da ja ne bih sada neki specifični dokument citirati, pa onda vas molim da pređete na pitanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, gospodin Prelec je primetio jednu grešku u transkriptu na strani 73, to je bila poslednja strana pre poslednje pauze. Gospodine Šariniću, kad ste vi govorili o odgovornosti za granatiranje Dubrovnika, vi ste rekli nešto optuženom i zatim ste rekli šta vi mislitet ko je bio odgovoran za to. U transkriptu je stajalo Hadžić, sa "H". Da li ste vi mislili da kažete to ime?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, nego Adžić, bez "H".

TUŽILAC NAJS: U redu, hvala.

SUDIJA KVON: To je verovatno pogrešno prevedeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ono šta ste vi primetili u odnosu sa Mikelićem, odnosu koji može da se opiše izrazom sluga i gospodar, da li je to nešto

šta ste vi tada primetili ili je to nešto šta ste se vi tek sada setili i ako jeste, zašto?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, pa to je nešto što sam ja onda primjetio i ja sam to izneo i u svojoj knjizi „Tirada pira“ od 1998. godine, dakle to je od onog vremena, a ovo mislim da je bilo od 1995. godine, i ja sam to vidio, ali ja nisam to htio naglasiti kao odnos ljudi, nego sam htio naglasiti da se vidi koja je snaga bila u rukama gospodina Miloševića.

SUDIJA MEJ: Optuženi ima jedno pitanje. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: I ja nisam čuo, doduše ja ne držim mikrofon jer slabo čujem svedoka bez mikrofona i ja nisam čuo ime Adžić. Jer ako je reč o Adžiću, reč je o načelniku Generalštaba, a ja bih, da sam to čuo, reagovao bih jer ja sam ovde prezentirao naredbu Generalštaba da se ne sme bombardovati Dubrovnik ni sa kopna ni sa mora, ni iz vazduha. Prema tome, Adžić nikako ne bi mogao za to biti odgovoran.

SUDIJA MEJ: U redu, u redu, sada možemo da idemo dalje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šariniću, u svetlu opservacije optuženog, želite li nešto da dodate vašem odgovoru o Adžiću?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, ja sam sa generalom Adžićem bio 1991. godine na Briunima na jednom sastanku i mislim da sam o tome govorio u svojem iskazu i on je bio čovjek koji je apsolutno, naročito kad je bila pala snaga Kadijevića, onda je on bio taj koji je preuzeo snagu unutar armije JNA i koji je praktički vodio bitku. Svi su mi kazali da je on iz Istočne Hercegovine, dole, dakle puno bliže, puno bliže Dubrovniku i da je on bio začetnik i izvršitelj naredbi bombardiranja Dubrovnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedno kratko pitanje o vašem iskazu o tome šta je optuženi rekao o Arkanu. Da li je to šta ste rekli nešto šta ste vi zapisali, zabeležili u to vreme ili je to nešto čega ste se vi kasnije setili i kasnije zapisali?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, to je ovako. Ja sam vam prije mislim otprilike kazao da ja nisam mogao dok sam razgovarao sa optuženim voditi dnevnik, jer to je bilo nemoguće, nego sam samo par riječi bacio i onda sam u avionu iza toga, dakle dok je bilo friško, pisao. Ja znam da sam na komad papira koji sam imao napisao samo Arkan. A onda, to je bilo dva sata iza toga sam ja pisao izvješće u svom dnevniku, je l'.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, imate li sada bilo kakve sumnje o tome šta je rečeno i o načinu kako je rečeno, govorim sada o iskazu pred Sudom o tome o čemu je tada razgovarano?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Ne, nemam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još dva pitanja. Optuženi vam je postavio nekoliko pitanja o sastanku u Karađorđevu. Pitanje je da li se tamo razgovaralo o podeli Bosne ili ne? Iz materijala koji ste imali na raspolaganju, jeste li stvorili stav o čemu je tamo razgovarano, i ako jeste, molim vas da o tome obavestite Pretresno veće.

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Pa slušajte, ja sam rekao ono prvo što sam čuo, onih desetak minuta kada sam bio sa dva predsjednika. Sve drugo su moja razmišljanja, ja sam posle sastavljao jednu vrstu mozaika od svega što sam čuo, što sam vidio, što sam saznao i došao sam do jednog, i sve indicije koje sam sakupio, dakle kako vi ste pravnici, pa znate da puno indicija u istom smjeru čini dokaz. Dakle, ja sam, a o Bosni i o podjeli Bosne se je puno špekuliralo. Ali niko to, osim dvojice, trojice, od kojih je jedan ovdje, a drugi na drugom svijetu, nisu mogli znati što su kazali, je l'. Ja sam vam govorio o tom papiriću koji je bio u Tikvešu, a ne u Karađorđevu i dakle, to je već bilo, a to se je ticalo Bosne, je l', i osim toga ja sam ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mogu li da vas prekinem, oprostite. Da li je ono šta ste vi čuli i videli u skaladu sa podelom Bosne ili protivreči razgovoru o podeli Bosne?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: O podjeli Bosne, ja ću vam reći, oprostite, možda neću biti tako direktan na vaše pitanje, ali ne mogu drukčije. Ja sam vam rekao kako se tko ponašao iza toga što se Bosne tiče. S jedne strane je bila Republika Srpska, etnički očišćena i pripremljena za aneksiju, dakle, a to je bilo praktički 50 posto, polovica Bosne, Srbiji. Sa druge strane, Hrvatska je priznala Bosnu i Hercegovinu i tako dalje i poslala ambasadora i sve što sam već govorio. Dakle, ja kao pragmatičar ne mogu ovde špekulirati nego moram kazati činjenice za koje znam, a da se o Bosni govorilo i da je to bilo jedno razmišljanje i jedne i druge strane, to je sigurno, samo je jedna strana to provela u dijelo, a druga nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I konačno, vi ste rekli nešto o tome kako je Mesić rekao da JNA postaje najveća paravojna organizacija na svetu. Molim vas da

nam ukratko, u jednoj rečenici objasnite šta je suština tog izraza. Zašto je on JNA nazvao paravojsnom organizacijom?

SVEDOK ŠARINIĆ – ODGOVOR: Slušajte, jedna organizacija koja nema svoje zapovjedništvo, može joj zapovjedati svatko. A budući da je Predsjedništvo, po Ustavu Jugoslavije je Predsjedništvo bilo vrhovni zapovjednik od JNA, dakle taj vrhovni zapovjednik više ne postoji i sad se postavlja pitanje tko njome zapovjeda, je l'? A kad imate više gospodara onda to može biti, može joj se to nazvati paravojsnom organizacijom.

TUŽILAC NAJS: U redu, nemam više pitanja. Pretresno veće je želelo objasnjenje kako je optuženi dobio tri različite verzije jednog transkripta. Objasnjenje glasi ovako. Kao što se vidi u dokumentu koji sam vam ranije pokazao, ne znam sad broj tabulatora, svi presretnuti razgovori imali su transkripte koji nisu bili sasvim tačni. Zato su ti transkripti još jedanput transkribovani. Tako je došlo do postojanja dva transkripta. Osim toga, izvor tih transkripata jednom ranijom prilikom nam je dostavio delove iz tih transkripata. Činjenica da su to bili tek delovi značila je da smo mi te materijale trebali da predamo optuženom po Pravilu 68, za slučaj da delovi koji su nedostajali, tih delova transkripata, za slučaj da bi oni bili oslobođajući za optuženog. I zato je došlo do te treće verzije.

SUDIJA MEJ: U redu. Pre svega, zahvaljujem se svedoku što je došao ovamo da svedoči pred Međunarodnim sudom. Vaše je svedočenje sada završeno, zahvaljujemo na vašoj pomoći, gospodine Šariniću. Sada možete da idete.

SVEDOK ŠARINIĆ: Zahvaljujem časnom Sudu.

SUDIJA MEJ: Dobro, dok čekamo, izgleda da smo sada u završnim danima, ostalo nam je još nekih četiri, pet nedelja.

TUŽILAC NAJS: Nama je sada preostao veoma ograničen broj dana. Mislim da je vama sada dostupna lista naših preostalih svedoka, ona je stala na jedan komad papira i mi ćemo da vam je sada predamo.

SUDIJA MEJ: Hvala. Kakva je situacija sa ponedeljkom?

TUŽILAC NAJS: Situacija sa ponedeljkom je pomalo nesigurna. Naime, ako pogledate ovaj popis svedoka, videćete da sam se ja nadao da ću danas

započeti gospodina Meninga (Dean Manning), međutim on nije započeti i budući da je on ovde u kući, najbolje je da ga sada stavimo u stranu sa liste i da ga koristimo za popunjavanje praznina. Prema tome, možemo sada da ga privremeno ukloniti sa liste. Zatim, B-235 će da svedoči u ponedeljak ukoliko Pretresno veće to naloži. Ukoliko on ne bude svedočio u ponedeljak, onda ću ja da pomerim napred svedoka B-1804 tako da on da svedoči u ponedeljak. Ako Pretresno veće sutra donese svoju odluku o svedoku B-235, onda će sutra optuženi da zna koji će svedok da ide prvo, da li B-235 ili B-1804. Zatim će posle toga da dođe gospodin Tunens (Reynaud J. M. Theunens) i general Vej (Ferenc Vegh). Možda neće da ide tim redosledom, iako bi to bio logičan redosled, prvo Tunens, a onda Vej. Ali, prvo treba da se sačeka na odobrenje da Vej može da svedoči, pa nakon toga odobrenje Pretresnog eću za video-link i tu bi moglo da bude poteškoća. To bi eventualno moglo da stvoriti prazninu koju će nam onda popuniti gospodin Mening. Zatim, trećeg i četvrtog dolazi svedok B-248 ili tako nekako, iako za 4. februar imamo još jedan zahtev u vezi sa njime koji nije rešen, pa ćemo i njega možda morati da pomerimo. Takođe, gospođica Pek (Pack) me je upravo podsetila, pre nego što odemo, da je ostalo još pitanje statusnih predmeta koji su išli uz svedoka Šarinića.

SUDIJA MEJ: U redu, sada ćemo da završimo sa radom i da nastavimo u ponedeljak. Rasprava je završena.